

GORENJSKI GLAS

Leto XLIII — št. 53 — CENA 6 din

Kranj, torek, 10. julija 1990

stran 5

Otroka
lahko oblečem
le še na kredit

stran 8

Najbolj črni dnevi
so mimo

stran 9

V opoziciji zahteve,
na oblasti predlogi

Spravna slovesnost v Kočevskem Rogu

Omogočimo si življenje, spravljeni z mrtvimi

Kočevski Rog, 8. julija - V Kočevskem Rogu, kjer so množična grobišča po vojni pobitih domobrancov in kjer so bili med vojno tudi težki partizanski boji, je bila v nedeljo spravna slovesnost, ki se je udeležilo blizu 30 tisoč ljudi in na kateri sta si segla v roke dr. Alojzij Šuštar, ljubljanski nadškof in metro-polit, in Milan Kučan, predsednik predsedstva Republike Slovenije.

Maša zadušnica, simbolični pogreb in molitev je bila namejena vsem žrtvam vojnih in povojnih let, domobrancem, partizanom pa Hrvatom, Srbam, Romom in vsem drugim, ki so se bojevali na slovenskih tleh. Dr. Šuštar je v pridi deljal, da gre za edinstven dan v zgodovini slovenskega naroda in da se po tem, "kar smo bili dolžni in do česar so mrtvi imeli pravico", podajmo na pot naprej, na pot sprave med živimi, ki je edina pot v življenje. Milan Kučan je poudaril, da spra-

vo zmore le zgodovinsko zrel narod, izrazil obžalovanje, kar se je bilo zgodilo, opozoril na nevarnost, da ne bi delali sile zgodovini in resnicu in da ne bi ene krivice zamenjali z drugo, in pozval: končajmo narodno diasporo, zaradi katere Slovenija toliko let ni bila domovina vseh svojih sinov. Preputimo mrtve spominu in sodbi zgodovine in se obrnimo k skupni prihodnosti našega in prihodnjih rodov. Omogočimo si življenje, spravljeni z mrtvimi, in ga živimo tako, da se bo na-

šim zanacem lažje spraviti z nami, je dejal Milan Kučan in končal z besedami pridigarja v Stari zavezi: "Je čas ljubezni in je čas sovraštva, je čas vojne in čas miru... Zdaj je čas miru."

Številni, ki so se udeležili spravne slovesnosti, so obiskali tudi roško jamo Pod Krenom, eno od množičnih grobišč po vojni pobitih domobrancov, in na njenem robu prižgali svečko, položili cvetje, si utrnili solzo...

Slovesnosti so se udeležili tudi predsednik republike skupštine France Bučar, člana predsedstva Dušan Plut in Ivan Oman, podpredsednik republike vlade Matija Malešič in nekateri ministri, strankarski predstavniki Janez Kocjančič, Viktor Žakelj, Jože Pučnik... V kulturnem delu slovesnosti so sodelovali znani slovenski pesniki, pisatelji in igralci.

• C. Zaplotnik

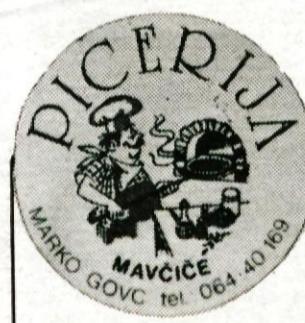
Bo Kranj izkoristil priložnost

Na drsališču tekme svetovnega prvenstva

Če bi hoteli na kranjskem drsališču igrati tekme svetovnega hokejskega prvenstva skupine B, ki bo prihodnje leto v Ljubljani, bo treba v ureditev drsališča vložiti od 500 do 600 tisoč mark.

Kranj, 10. julija - Uprava Poslovoprireditvenega središča Gorenjski sejem iz Kranja je že predlagala kranjski skupščini in Zvezi telesnokulturnih organizacij, da bi združili moči, organizacijske in finančne, in kranjsko drsališče opremili do take mere, da bi lahko prihodnje leto na njem igrali del tekm svetovnega hokejskega prvenstva skupine B, ki ga organizira Ljubljana. Kandidata sta, razen Kranja, še Bled in Jesenice. Sedanja opredelitev drsališča ne ustrezza zahtevam organizacije takih tekm. Za zadostitev standardom bi morali v kranjsko drsališče vložiti od 500 do 600 tisoč zahodnonemških mark, v vsoto pa ni všteta ureditev strehe, ampak garde-robe za igralce in sodnike, prezračevalni sistem, semaforji, ozvočenje s kabinami za reporterje, razsvetljava, energetika, dovod plina itd.

Obratovanje drsališča pa ostaja še naprej problem. Samo letos so stroški obratovanja znašali milijon dinarjev, ki pa jih je sejem enostavno nima. Pri električni energiji, ki je največji strošek, o popustih nihče ne sliši, sploh pa so se problemi z vzdrževanjem začeli že tedaj, ko je umrl samoupravni sporazum o gradnji in vzdrževanju objekta. • J. Košnjek

Pizzerija Marko Govc Mavčiče obvešča cenjene goste, da bo lokal zaradi letnega dopusta zaprt od 9. julija do 2. avgusta.
Zahvaljujemo se za obisk!

Brezposelnost odložena

Slovenska vlada se je odločila, da brezposelnost odloži do jeseni, bi lahko na kratko rekli. Čez poletje se bo trudila, da prepreči stečaje, jeseni pa naj bi dobili zakon, ki bo urejal brezposelnost oziroma zavarovanje in druge pravice ljudi v času brezposelnosti. Nekatere rešitve v tem zakonu se niso dodelane, zato vlada sodi, da je bolje počakati na jesen. Odlog bo seveda deležen različnih komentarjev, vsekakor pa lahko že zdaj rečemo, da je nemara res bolje, da se na brezposelnost dobro pripravimo in izberemo manjše zlo, namesto večjega, kakor je na časnikarski konferenci dejala Jožica Puhar, republiška ministrica za delo, saj bodo sicer deklaracije o aktivni politiki zaposlovanja le papirnate, ljudje pa se bodo znašli na seznamih brezposelnosti, brez upanja, da bi kmalu dobili delo.

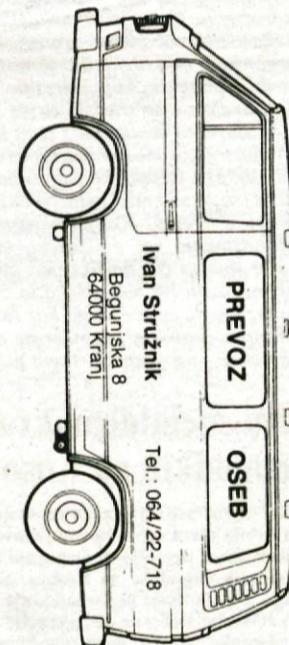
V Sloveniji je trenutno brezposelnih 40.300 ljudi, kar predstavlja 5 odstotkov zaposlenih. Po nekaterih napovedih naj bi bilo v Sloveniji konec letosnjega leta brez

dela 70.000 ljudi, nemara jih bo še več, če se bodo podjetja in ustanove temeljito očistile, saj ekonomisti že nekaj časa opozarjajo, da tudi v Sloveniji prezaposlenost 20 do 30 odstotna. Temeljito pa se bodo moral očistiti, da bodo sposobna za tržno gospodarstvo, zlasti za odprtost v svet.

Brezposelnost bo postala družbeni problem, saj se bo le tako dvignila mebla, ki zdaj preprečuje, da bi jo jasno videli. Na takšno pot je naravnih tudi zakon, po katerej naj bi država prispevala polovico denarja za plače presežnih delavcev, slovenska skupščina pa bo sprejemala 18. julija. Natančneje, država naj bi prispevala polovico denarja za plače in prekvalifikacije presežnih delavcev do enega leta, pri doku-pu zavarovalne dobe pa do treh let, prav tako s polovico potrebnega denarja. Tega pa je seveda potrebno nekje vzeti, zato naj bi v ta namen dodatno zbirali sredstva po stopnji 0,5 odstotka iz dohodka in 0,5 odstotka iz dobička. ● M. Volčjak

Vode pa letos ne manjka!

VINOTEKA

TKALEC Vilka
Gasilska cesta 9
64208 ŠENČUR

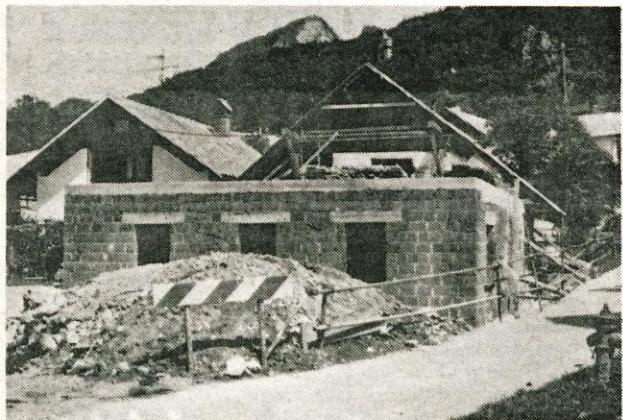
Na prireditvenem prostoru Gorenjskega sejma so se v soboto zbrali gorenjski harmonikarji na izbirnem tekmovanju za prireditve »Zla-ta harmonika Ljubeče«. - M. Č., foto: Gorazd Šinik

BARVE, LAKI, ČISTILA

L/LA

tel.: 34-770

v Trgovini
Kranj, Jezerska 121

Streha nad Čopovo domačijo - Za obnovo rojstne hiše Matije Čopa v Žirovnici je zbirala denar vsa slovenska javnost, na podobo osnovne šole v Zabreznici pa je za njeno adaptacijo zbirala denar tudi šolska mladina. Na Zavodu za spomeniško varstvo so napravili načrte za obnovo, akcijo pa vodita krajevna skupnost Žirovica in kulturna skupnost Jesenice. Za takojšnjo obnovo ni denarja, zato gradbena dela potekajo v okviru razpoložljivih sredstev. Pred staro stavbo so začeli zidati prostor, kajti v Čopovi domačiji bo knjižnica, Čopova spominska soba in čitalnica, kjer nameravajo prirejeti kulturna srečanja in kulturne večere. Zdaj bodo gradbeniki postavili streho nad domačijo in nad prizidkom rojstne hiše Matije Čopa. Foto: D. Sedej

lesnina
Moderni interieri
nudi pralne stroje

**AVTOIMPORT
UDOVČ**

Lesce d.o.o.
Begunjska 17, 64248 Lesce
tel.: 064 74-207

POSREDUJEMO PRI PRODAJI
NOVIH IN RABLJENIH
AVTOMOBILOV VSEH VRST

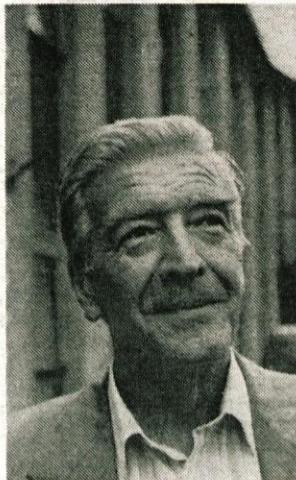
BOSCH

po znižani ceni din
9.424,00 tudi na
obročno 6 mesečno
odplačevanje, za
gotovino pa še 10 %
popust.

Se priporoča Lesnina
v Kranju in na
Jesenicah.

goz

V TRGOVINI IMAMO NA ZALOGI
PO UGOĐONIH CENAH KROGLIČNE
VENTILE IN PIPE.

Milan Dornik, predsednik skupnosti

Krajevna skupnost Javornik - Koroška Bela se tako kot vse druge krajevne skupnosti danes že sprašuje, kakšen bo prihodnjii položaj krajevnih skupnosti, kako bo z organiziranoščjo in financiranjem. Zdaj iz občinskega proračuna dobijo le toliko, da poravnajo materialne stroške, kajti »glavarine« (prispevek na zaposlenega) ni več. Zato ni čudno, da so morali tudi v tej krajevni skupnosti hudo varčevati in se odreči nekaterim aktivnostim. Zdaj je izredno težko krajanom na zborih dopovedati, da nekatere zadev niso mogli uresničiti samo zato, ker ni bilo denarja.

Dipl. inž. Aleksander Mandeljc, predsednik komisije za varstvo okolja

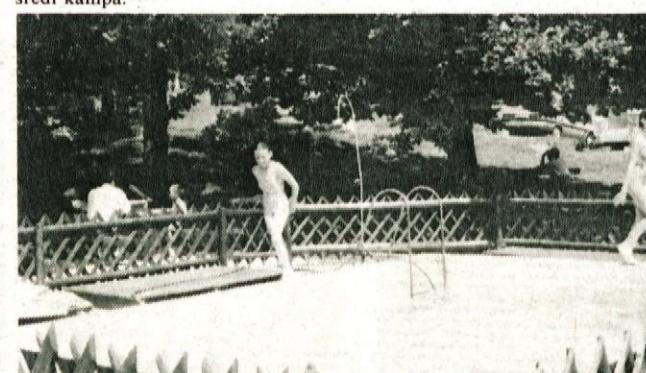
Dipl. inž. Aleksander Mandeljc, predsednik komisije za varstvo okolja

Zasebni kamp Kamne

Zgled čistoče in urejenosti

Dovje - Mojstrana, 9. julija - Kamp Kamne na Dovjem obiskujejo večinoma prehodni gostje, ki potujejo na morje ali preko Jugoslavije v druge države. Cene so preveč zasoljene.

V zgornjesavski dolini, nad Mojstrano, na Dovjem je zasebnik Franc Voga pred nekaj leti postavil kamp in ga imenoval po kraju: kamp Kamne. Poskrbel je za cestne označbe, postavil lepo brunarico, gostom kamna so na voljo sanitarije, postavil je mizo za namizni tenis in obnovil bazen sredi kampa.

Lastnik zasebnega kampa na Dovjem Franc Voga iz leta v leto dopolnjuje svoj kamp in zgledno skrbi za čistočo. Otrokom je seveda najbolj všeč kopanje v bazenu sredi kampa Kamne... Foto: D. S.

»Letošnji začetek turistične sezone ni tako kot tudi drugje, v drugih kampih, preveč obetaven,« pravi lastnik Franc Voga, ki na Dovjem tudi skrbi, da se v vasi s prreditvijo. Večer na vasi ohranajo stari kmečki občaji, in ki je izdal tudi knjižico, v kateri je popisal stare šege svoje rodne vasi. »Z slabši obisk tujih gostov je več vzrokov, ki jih vsi dobro poznamo. Ne nazadnje smo ena najdražjih turističnih dežel, kar odvraca tujce, tudi kampi s šotori in prikolicami.«

Kljud vsemu pa se proti večeru kamp napolni s prehodnimi gosti, saj se tu večinoma ustavlajo le za dan ali dva in potem potujejo naprej proti morju. Trudimo se, da so gostje dobro postreženi, da je kamp čist in da so naslopi zadovoljni...«

Vogov kamp Kamne je res zgled urejenosti in čistoče in ga je veselje pogledati. Gostom je nedvomno všeč mir gorskega sveta, svež zrak in prekrasen pogled na okoliške vrhove... ● D. S.

V največji jeseniški krajevni skupnosti:

Živimo na pragu Železarne

Sosedska pomoč

Zaradi vedno slabšega socialnega položaja nekaterih krajanov, se krajevna skupnost vedno bolj vključuje v razreševanje socialne problematike. Tovorno sodelujejo s Centrom za socialno delo na Jesenicah, saj zanj krajevna skupnost pripravlja mnenja o posameznih socialnih primerih in prošnje za enkratne pomoči, pomoči pri subvencioniranju stanarin. Začeli so tudi z akcijo za sosedsko pomoč krajanom, za pomoč vsem tistim, ki so pomoči potrebiti...

Inž. Valentin Markež, predsednik sveta krajevne skupnosti

ganizacije, med njimi Svobodo, ki se je izkazala tudi z razstavnim prostorom v delavskem domu, kjer redno prirejajo razne razstave. Še posebej zasluži pohvalo za nedavno etnografsko razstavo o Javorniškem Rovtu. Žal pa še vedno ni urejeno financiranje prostorov društev v domu, saj nekatera društva nimajo denarja, da bi plačevala najemnino za prostor.

Naravni park na Pristavi

Krajevna skupnost se je odločila za akcijo, da se začne graditi naravni park na Pristavi. S tem bi očistili okolico Pristave, zaščitili redka drevesa in zgradili rekreacijski prostor. Dogovorili so se s kmetijsko in pašno skupnostjo za meje parka in že očistili okolico jezer, kjer naj bi bila tudi ribogojnica, pozimi pa na jezerih rekreacijsko drsanje.

V krajevni skupnosti Javornik - Koroška Bela znajo prisluhniti vsem željam in potrebam krajanov, zaradi domala prazne blažajne pa nikakor ne zmorcejo uresničiti vseh upravičenih zahodov, predvsem s komunalnega področja. Uresničujejo pa vedno nove in nove zamisli (pripravljeni so na prostovoljno delo za ureditev otroškega igrišča na Tomšičevi, uredili bodo naravni park na Pristavi) in so aktivni na vseh tistih področjih, kjer se da graditi in skrbeti za vsespolni razvoj z obilo prostovoljnega dela in prostovoljnimi akcijami. ● D. Sedej

Razstavni prostor Svobode

V krajevni skupnosti imajo številna aktivna društva in or-

Dobra ribezova letina

V Gorjah so že obrali ribez

Gorje, 9. julija - Med tistimi, ki so letos oddali največ ribeza, so Poklukarjevi iz Gorjih, takoj za njimi pa Violeta Hlebanja s Poljščice.

V Gorjah so že obrali črni ribezi in ga oddali kmetijski zadrugi Bled. Po podatkih Kmetijske zadruge Bled so največ ribeza oddali pri Poklukarjevih v Gorjah, za njimi pa je po količini oddanega črnega ribeza na drugem mestu Violeta Hlebanja, ki ima ribezove nasade na Poljščici pri Gorjih.

»Včasih smo imeli pri nas doma na Poljščici in pri sosedih ogromne nasade črnega ribeza. Odkar pomnim, gojimo nasade črnega ribeza,« pravi Violeta Hlebanja. »Domu so pravili, da ga pri posadil neki Šanca, od tedaj dalje pa so ga v Gorjah začeli intenzivno gojiti črne jagode. Pri nas smo ga neko leto, ko je bila letina res dobra, oddali kar sedemnajst ton, potem pa so sledile dokaj slabe letine, ko je ribezove nasade napadli pršica, ki je tako zomorila liste, da se splet niso razpeli. Mnogi so opuščali nasade, mislim pa, da se dobre letine spet vračajo.«

Letos smo pri nas obrali in oddali Kmetijski zadrugi Bled 2 tone in 500 kilogramov ribeza. Mislim, da je bil prilek kar dober, le odkupna cena nikakor ni več tako dobra kot nekoč. Za kilogram oddanega ribeza smo dobili 14 dinarjev, kar je malo, če je bila včasih odkupna cena nekako takšna kot za česnje ali jabolka. Danes pa so česnje po 40 dinarjev...«

V času, ko je ribez dozorel, je bilo kar precej dežja, zato smo ga obrali nekaj dni dlje, kot bi ga sicer. Obiralcem smo vsi pridevalci ribeza plačali 5 dinarjev za kilogram obranega ribeza, kar seveda spet ni veliko. Prišli so predvsem upokojenci, k nam tudi sorodniki in znanci - tisti, ki so hodili vsak dan in prildni, pa so kljub temu nekaj zaslužili, čeprav ne veliko. Povprečni nabiralec nabere okoli 30 kilogramov ribeza dnevno.

Ribezove nasade je treba spomladni obrezati, aprila pogojiti in še dvakrat pokositi. Sicer pa je ribez zdravilen, saj ima več vitamina C kot limona.

Pri nas bomo ribezove nasade vsekakor ohranili, saj je ocitno, da ribez spet dobro rodi, v zadnjih letih pa tudi ni več bolezni, ki so včasih ogrozile celo ribezove nasade v Gorjah. ● D. S.

Delavska mati ugotavlja:

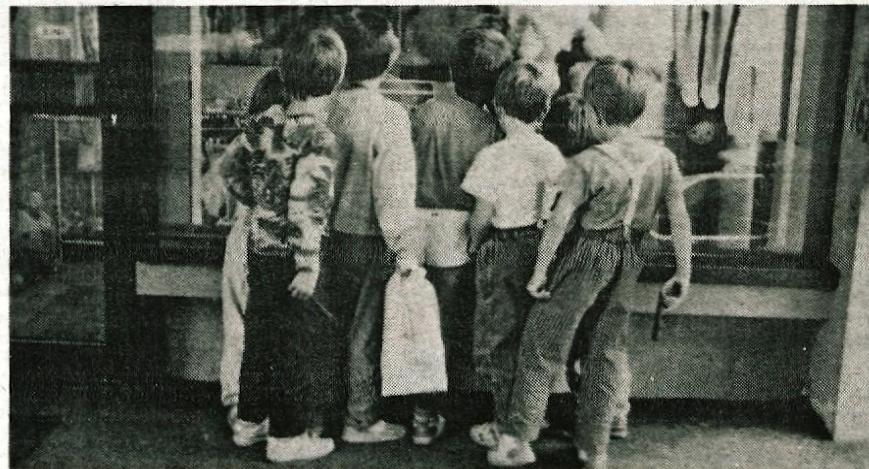
Otroka lahko oblečem le še na kredit

Kranj, julija - Sobota je bil malo vetroven, sicer pa topel dan. Pred bloki na Planini se je nekaj redkih hišnih gospodarjev - po pritrjevanju prtljažnika na avto sodeč - pripravljalo na morje, na pot k domačim, kajti pričeli so se dopusti, za nekatere prekratki, za one na prisilnem dopustu predolgi. Kako vežejo konec s koncem matere iz Iskre, Tekstilindusa in drugih tovarn, ki imajo po tri otroke, male ali šoloobvezne, a prejemajo zajamčene osebne dohodke? Zaenkrat še upajo, da bodo zmogle, posebno če ima vsaj mož tisočak več kot ona, ki jih dobi dva do tri, če pa ne bo pomoči pri povišanih stanarinah, si ne znao predstavljati življenja v bloku, šolanja otrok, kako pokriti stroške ozimnice, oblačil za zimo, šolskih potrebsčin, ki jih prinese vsaka jesen znova.

Milka Z.: "Jaz delam v Iskri Telematiki, mož v Kibernetiki, en mesec sem že doma in nič ne kaže, da me bodo kaj poklicali. Morda po kolektivnem dopustu. Tri otroke imava, vse tri šoloobvezne, skupnega dohodka okoli 7.000 din brez dokladov, ki znesajo 177 din na otroka, pri stanarini 1.639 din dobimo 338 din subvencije, potem nam vzame še elektrika 300 din, telefon, vodarina... Položnic sploh ne morem plačati iz svojega denarja. Lansko jesen sem dobila za otroke 900 din pomoči, toliko, da sem oblekla najstarejšega, bundo in dvoje hlače, pa še poceni sem dobila vse skupaj. Letos smo že vzeli na obroke knjige, trikrat po 800 din, dva imam plačana. Jeseni nas čakajo zvezki, vse tri bi moralna spet obleči, kajti vse so spet prerašli. Na morje bodo šli le otroci in še to fanta s šolo v naravi, hčerka z zdravstveno kolonijo, midva bova pa imela morje na vrtu. Kajkuh? Lahko rečem, da zdravo živimo, kajti presneto malo jemo mesa. Lansko zimo sem vzela pol prašiča v tovarni, pa sem ga polovico prodala sestri, ker nisem vsega zmogla. Nekaj koščkov je še v zamrzovalniku. Ješprej, makaroni, fižol, zelje, zelenjavne juhe, palacinke, to je pri nas redno na programu. K sreči otroci niso izbirčni. Pa saj tudi ne bi mogli biti. Vsak dan pa trepetam, kdaj bo odpovedal pralni stroj. Djavset let je že zdržal... Nekako bomo že."

Safeta M.: "Jaz delam v Zvezdi, kjer vsaj še nekaj bolje stojimo, mož pa v Tekstilindusu, kjer je silno slabo. Jaz dobim 3.500 din, on 2.200, skupaj niti 6.000 dinarjev, pa je treba preživeti tri šolske otroke. Vse

Milojka M.: "Delam v Tekstilindusu, ta teden sem spet doma, ker v mojem oddelku ni dela, plače dobim 2.000 dinarjev in silno težko se preživljamo. Mož dela drugod, kjer tudi krpajo plačo tako, da jo izplačujejo tudi po trikrat na mesec po mimo, kakor se pač nakaplajo dohodki. Silno skrb imam, da plačam položnice, da ne bi ostali še brez stanovanja, elektrike.

Ko bi moja mama imela dinarčke, bi mi kupila... - Foto: D. Dolenc

prerastejo. Da sem jih mogla obleči, sem vzela kredit. Pomoči ne grem prosi. Tisto, kar bi mi dali, pridobim z vrtom, se mi zdi. Drugi še tega nimajo. Potem pa so na mizi krompir, makaroni, pasulj, kruh, pašteta, sem in tja kakšen piščanec in liter mleka dnevnega. Več ne morem. Živimo za silo, uživamo slabu, pravijo pri nas doma. Na dopust ne gremo nikamor. Otroci bi seveda radi šli na morje, a jim moraš kupiti knjige. Moja plača gre za položnice, te najprej plačam. A ni pošteno urejeno to pri nas: če takoj plačam, nič ne upoštevajo, če pa pozneje, takoj zaračunajo obresti. Mar ne vedo, da je v Tekstilindusu plača šele 29. v mesecu?" ● D. Dolenc

Kruh iščem najcenejši, če ni polbelega v eni trgovini, grem v drugo, v tretjo in če ga še ne dobim, vzarem belega, toda manj. Sicer pa, kaj bi tarnala, vsem nam gre slabu, k sreči so otroci še mali in so trenutno z njimi manjši stroški, oblačila dobim od prijateljic, znank. Dobrih rok so ljudje, kaj posebnega pa otrokom ne morem privoščiti, še za mleko gledam, da ujamem kmeta, ki ga pripelja pred blok za dinar ceneje, kot je v trgovini. Dopust? Naš dom je daleč in draga je vožnja do tja. Morda gremo enkrat na leto, jeseni, da prinesemo malo ozimnice, sicer si tudi tega ne moremo več privoščiti. Težko je vidite, za vse..." ● D. Dolenc

dem ali sami sebi. Slepko prej jih vzame v vzgojo ulica. Tega se mlade matere v Eliti najbolj boje. Nekatere, ki so bolj oddaljene in imajo slabe avtobusne zveze, so od doma po štirinajst ur skušaj. Zdaj ko so počitnice, bo še nekako šlo, ko bo pa šola in bo treba z otrokom bolj sodelovati, bo trpežno učenje.

Ce bi se za takšen delovni čas odločila vsa trgovska podjetja v Kranju in uredili vsaj eno varstvo za vse otroke trgov, bi niti ne tožile, toda tako ukrepa le Elito vodstvo. Radi bi se znenili odvečnih delavk, to vedo, kajti trgovina ne cvete več kot nekoč, kupci se ne tarejo v lokalih, kot včasih. Zdaj jim ponujajo, da bi delale po štiri ure. Potem bi jih bilo nekako ravno prav. Lahko si to privoščijo tiste, ki imajo še moževno plačo, toda kaj naj storiti tretjina, ki je sama. S polovično plačo bi ne mogle preživeti.

Hudo jih je udarilo, ni kaj, in ker je slab promet, jim na upravi očitajo, da so premalo prijazne z ljudmi, da imajo preveč bolniških. Ves dan v lokalu res ne moreš biti nadvse prijazen, čeprav se zavedaš, da je le od tega odvisen tvoj kruh, koncentracija popušča iz ure v ure, posebej še, ker opoldne ni pravega odmora. Ce bi jim dali dve uri, bi doma še skuhale, skupaj bi pojedli, bile bi le manj odtegnjene domu. Tako pa...

Gospodarska kriza je neusmiljena, kot so bila neusmiljena prva povojna leta, ko ni bilo nobenega vrtca, nobenega varstva za otroka samohranilke. Spet prihaja čas, ko bo otroke vzgajala ulica, ko se bo mati zaradi svoje revščine znašala nad kom drugim, kot nad otrokom. Prihaja neusmiljen, trd čas, ki se ga bojim. ● D. Dolenc

SVET BREZ BLEŠČIC

Prosim, pojrite malo povprašat naše prodajalke, kako se počutijo, odkar imajo nov delovni čas, me je spodbujala ena od delavk kranjske Elite. Štiri dni v tednu delajo po deset oziroma enajst ur, ene od osmih zjutraj, druge pa od devetih, vse pa do sedmih zvečer, en dan so proste, vsako drugo soboto pa delajo dopoldne. Nihče jih ni vprašal, kam bodo tisti čas lahko dale v varstvo otroke, kako bo z njihovo prehrano. Čas za kosilo imajo eno uro, ene od dvajstih do enih, druge od enih do dveh. Toda kosilo pri Mayerju ali v kakšni drugi gostilni v Kranju je predrago, zato si kar same skušajo v trgovini hrenovke, si naredijo solato. Toda v bistvu je to še vedno le malica. Kam dlje, do samoposte, ne morejo, kajti zabičano jim je, da nobena ne sme zauditi niti pet minut.

Pa tudi to še ne bi bilo najhujše, če ne bi bilo med Elitinimi prodajalkami vsaj ena tretjina samohranilik, vdov z majhnimi ali odrasčajočimi otroki. Vse so odvisne le od Elite, nihče drug ne skrbi zanje, ne prihaja še ena, moževa plača. Na milost in nemlost so odvisne od svoje firme; kakor bodo rekli, bodo morale storiti. Ce bodo na upravi hoteli delo ves dan, bodo pač tu morale biti ves dan. Kako bo ta čas doma, ne bo pomembno. Najbolj nujen je zaslужek, da se družnica preživi. Varstvo je že postranska stvar. Če je pri roki razumevajoča stara mama, je še dobro. Saj za male otroke varstvo že najdeš, tudi jesti jim kdo da, malo večji si pa vzamejo sami. Toda ves dan so prepričeni drugim lju-

ko je bil mož na smrt bolan, trije otroci na njenih ramah, hiša na pol izdelana...

Takrat je vsako jutro s kolegom skočila do Stražišča, pospila v cerkvju Boga, naij ji da moči še za ta dan. In je zdržala vse hudo. Samo volja in vera sta mi pomagala, razmišlja danes. Volja, vera in dobrota v človeku. Samo malo mora v cerkev, da dobi miru zase, za dušo, da poprosi za svoje. Nobenih šmarnic v kranjski cerkvi ni zamudila letosnjega majnika, razen zadnjih treh dñi, ko si je zlomila roko. Na kolo, za ob pol osmih k maši, pa je bil ves dan lep in prijazen.

Ce imač dobroto v sebi in jo razdražaš, je življenje polno, zadovoljno. Saj potem res ne moreš biti slab in tudi dobro lahko seješ okrog sebe. Na koncu ugotoviš, da presneto malo potrebuješ za takšno zadovoljstvo. Ljudje bi morali to le spoznati, pa bi jim bilo lepše na tem svetu. Tudi na stara leta. ● D. Dolenc

Najbolj nesrečna je, da ne more na kolo. Vedno jo vidiš na kolesu. Še v kuhinjo bi se peljala z njim, če bi se mogla, se smeje sama sebi. O, saj bo še, da le pozdravi roko. In potem bo spet mimogrede v Družovki, v Stražišču pri hčeri, spet bo sama raznašala Družino in Ognjišče, spet bo vsaj enkrat tedensko v kranjskem domu starostnikov na obisku starih znank. Ne da bi se ji smili ljudje v domu, še sreča da so domovi, a tako rada jim prinese nekaj trenutkov sprememb v njihov monoton vsakdan. Vsakič jim natrosi novic, poklepatejo, se spominjajo nekdajnih dñi, življenja na vasi, del v tovarni in tako hitro mine ura. Zadnjic jo je Pravstova Ivanka peljala, košaro češenj jim je nesla. Vedrino in dobra volia ve-

DELAVSKI ODVETNIK ODGOVARJA

Zaprete kuverte

Vprašanje:

Tudi v naši tovarni so si vodilni delavci začeli izplačevati osebni dohodek v zaprtih kuvertah, kar je povzročilo veliko hude krví med delavci. Prosim za vaše mnenje o zakonitosti sistema zaprtih kuvert.

Odgovor:

Menim, da so tako imenovane zaprete kuverte zaenkrat preurnjene in nimajo podlage v veljavnih predpisih. Sistem delitve sredstev za osebne dohodke v družbenih podjetjih je namreč še vedno urejen s samoupravnimi splošnimi akti, ki so jih sprejeli delavci. Zato imajo delavci tudi pravico do popolnega nadzora nad njihovim izvajanjem, kar seveda logično predpostavlja tudi javnost oziroma dostopnost vseh podatkov o izplačanju osebnih dohodkih slehernemu delavcu.

Zadeva pa se popolnoma spremeni z uveljavljivijo sistema kolektivnih pogodb, ki po svoji naravi niso samoupravni splošni akti in jih ne sprejemajo delavci "samoupravno". Delavci, ki jih pri kolektivnem pogajanju o višini OD in drugih pravicah ter obveznostih iz delovnega razmerja zastopa sindikat, so namreč le eden od enakopravnih partnerjev pri sklepanju kolektivnih pogodb. Z generalno kolektivno pogodbo pa je predvideno, da so javni le osnovni osebni dohodki za posamezne tarifne razrede, medtem ko za del osebnega dohodka na podlagi delovne učinkovitosti (količina, kvaliteta in gospodarnost dela ter inventivnost) to ne velja. Merila za merjenje in ocenjevanje uspešnosti dela morajo biti sicer vnaprej dogovorjena, konkretna višina osebnega dohodka na tej podlagi, o kateri po zakonu odloča poslovodni organ ali drug pooblaščeni vodilni delavec, pa bo znana le delavcu samemu. To pomeni, da bo z uveljavljivijo kolektivnih pogodb dejansko "uzakonjen" sistem zaprtih kuvert za vse in ne samo za vodilne delavce. Pri tem pa je potrebno poudariti, da bo dostop do podatkov o obračunih in izplačanih osebnih dohodkih vedno dostopen sindikalnemu poverjeniku, če jih bo ta potreboval zaradi zagotovitve varstva pravic delavca.

Vodja pravne službe pri Svetu kranjskih sindikatov
Mato Gostiša

Upokojenci protestiramo

V imenu več kot 230.000 v naših družtvih včlanjenih upokojencev, prepričani pa smo, da tudi v imenu dobrejih 130.000, ki niso člani upokojenskih organizacij, ogroženi protestiramo:

1. Zaradi napovedanega povečanja stanarin za 125 in več odstotkov ter zaradi povišanja cen komunalnih storitev od 40 do 70 in več odstotkov.

Vemo sicer, da zadrževanje stanarin in komunalnih storitev na sedanji višini ni več možno, menimo pa, da je sprejemljivo le postopno zmerno povečevanje. Zato se pridružujejo protestu predsedstva zveze svobodnih sindikatov Slovenije in zahtevamo:

- da se, dokler realni osebni dohodki in pokojnine padajo, odpovemo skokoviti rasti stanarin;
- avtomatično priznavanje subvencije stanarine delavcem, ki prejemajo zajamčene osebne dohodke in upokojencem, ki so upravičeni do varstvenega dodatka;
- popravo cen komunalnih storitev samo do ravni, kakršna je potrebna za pokritje enostavne reprodukcije;
- ukrepe za odpravljanje monopolov na področju komunalne oskrbe.

2. Zaradi izjave podpredsednika republike vlade dr. Jožeta Mencingerja na skupnem zasedanju zborov republike skupščine, da so razmere takšne, "da upokojeni delavec dobi za približno 18 odstotkov višjo pokojnino, kot je delavčeva plača". (Povzeto po objavi v Delu z dne 14. junija 1990.)

Takšna pavšalna in pospolena trditev pomeni grobo dezinformacijo javnosti in povzroča nerazpoloženje in negodovanje med upokojenci in delavci, kar lahko vodi do resnih in škodljivih nasprotij med njimi. Če naj bi bila primerjava med pokojninkami in plačami objektivna, bi moralo biti hkrati povedano tudi, da v določenih primerih pokojnina s polno pokojninsko dobo dosegata komaj 50 odstotkov plače delavca, ki opravlja dela, kakršna je opravljal upokojenec. V tako resnih in zapletenih gospodarskih in političnih razmerah, kot so današnje, mora biti po našem mnenju vsaka izjava vladnega funkcionarja vsestransko pretehvana in mora prikazati čim bolj popolno podobo in resnico.

Ob tej priložnosti izjavljamo še naslednje:

Zveza društev upokojencev Slovenije ne nasprotuje znižanju prispevne stopnje za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, če strokovna služba in samoupravni organi ugotovijo, da je to možno glede na priliv sredstev. Upokojenci pa zahtevamo, da so ob dnevu izplačila pokojnini zbrana zadostna sredstva, ne glede na to, kako se zberejo. Odločno se bomo uprili vsakemu morebitnemu zmanjševanju pokojnin oziroma njihovemu drugačnemu usklajevanju. Že zdaj živi dobršen del upokojencev na robu življenjskega minimuma. Ljubljana, 14. junija 1990

Zveza društev upokojencev Slovenije
predsednik Stanko Hvale

VESTI

Pod trto je bilo živo

Kranj, 4. julija - Srečanje muzikantov pri Društvu upokojencev Kranj preteklo sredo je bilo izjemno doživetje. Udeležilo se ga je 12 harmonikarjev, 3 pevci iz kvinteta Spomin iz Tržiča pa so bili prijetno dopolnilo lepemu prazničnemu dnevu. Vsi nastopajoči so prejeli diplome, ki jih je pripravil kranjski akademski slikar Milan Batista. Tako smo upokojenci kranjskega društva, ki skrbimo za gostinstvo in razvedriro naših upokojencev, pripravili še eno lepo in zanimivo prireditev, ki je privabila obiskovalce z vse Gorenjske. Posebej prijetna je bila še zato, ker je potekala v naravi, pod vinsko trto. Pripravljamo se že na novo tovrstno prireditev, o kateri bomo naše člane pravočasno obvestili. ● Ivan Petrič, Čirče

PREJELI SMO

Prepovedano mleko v kangkanicah

Gorenjski glas, 19. junija 1990

V tem članku je rečeno, da kmetij "kršijo pravila," ki pravijo, da se ne sme prodajati nepasteriziranega mleka, kar opravlja Mlekarna v Kranju. Ne povedo pa tega, kaj mleku ob tem spomota odvzamejo, niti tega, kolikšen račun za to izstavlja. Tako je, pravila so pravila - dogovor je hkrati pogodba.

Kmet proizvajalec mleka sme prodajati svoje proizvode neoprečne potrošniku, bodisi direktno - neposredno ali posredno. Tudi potrošnik je suveren, on kupuje in plača, raje kupuje boljše, cenejše in na udoben način. Tržno gospodarstvo je eno od takih pravil, na katera se bo treba še bolj privajati.

Vizija okrog mleka naj bi bila usmerjena tudi v to smer - dostava potrošniku neoprečnega mleka kar direktno na dom. To je dovrstitev mleka na dom, postane lahko dejavnost, ki jo poleg proizvodnje mleka opravlja še neposredni proizvajalec kmet - lahko pa si tudi v ta namen naja sodelavca - dostavljalca.

Pregradna, ki jo je treba uspešno premagati, je neoprečnost glede zdravja, za katero pa jamči seveda proizvajalec, bodisi, da mleko tudi sam pasterišira v misni pasteričiji, bodisi, da ga prekuha in v posebnih "kangkanicah" dostavlja potrošnikom domov po stalnem naročilu.

To je topilo za konkurenčnost in dodatno zaposlovanje delavcev, ki so ali popolnoma nezaposleni, ali pa da so delno nezaposleni.

V Kranju, 28. junija 1990

Stane Bobek,
dipl.oec. svetovanje
Kranj, Titov trg 16

jo in robustnost ljudi, ki jo sprembla, ter prijazno urejenost in eleganco, ki jo potrebuje kakovostni turizem. Drug razlog pa je mentaliteta ljudi. Saj je večini "Sankarjev" škoda denarja, da bi jedel v lokalu, če je se doma. Nikomur pa ni žal denarja za pivo, zganje, špricar in pravijo: "Saj delam, nekaj pa moram imeti od tega!" Nato pa čeprav vse popoldne v zakajenih biffejih in ne vidi, da v resnicu nima ničesar od tega (razen prazne dearnice in "mačka" nalednj dan). Ne prizna pa (ali pa tega res ne vidi), da je vrednejše in polnejše življenje, od katerega imaš veliko lepega, če ga prezivljaš s partnerjem, svoimi otroki in ga uživaš v naravi, na prostem, ne pa s pivski kolegi v ozračju cigaretnega dima in alkoholni omotici, ki sta stalna spremjevalca "šankarjev".

S tem nisem hotela nikogar ne užaliti ne prizadeti, vendar kogar je globoko v sebi nekaj zgodlo, naj razmisli o smislu svojega življenja in ga spremeni, dokler ga še lahko. Pa pozdravljeni.

Jesenice, 27. 6. 1990

Irena Krivec

Šesterica postavljena pred vrata

Sekretariat predsedstva Občinske gasilske zveze je na svoji seji dne 27. 6. 1990 obravnaval omenjeni članek, ki je bil objavljen v Glasu št. 49 z dne 26. 6. 1990 in daje naslednje dopolnilo:

1. Povabljeni občani - poklicni gasilci so na seji predsedstva Občinske gasilske zveze dne 20. 6. 1990 nastopali s takim načinom, da so posamezni člani predsedstva in nadzornega odbora demonstrativno zapuščali sejo, nakar je bilo po dveh urah razprave izglasovano, da se zadeva zaključi.

2. Poraba finančnih sredstev za poklicne gasilce ni realna, ker niso zajeti drugi stroški, ki nastopajo s širinijo operativne poklicne dejavnosti (obratni stroški oz. stroški vzdrževanja, energije, dejavnosti, opreme, upravnih stroškov) in stroški dejavnosti OGZ kot zveze gasilskih društev. S tem bi bila z istimi finančnimi sredstvi dejavnost prostovoljnega gasilstva okrnjena in vprašljivo delovanje gasilskih društev. To pa pomeni tudi manjšo požarnost v občini.

3. Trditev, da industrijska gasilska društva ne smejo na požarne akcije ne drži, ker so se do sedaj vedno in rada odzvala na poziv.

4. Sekretariat je mnenja, da je šesterica imela, ima in bo še imela možnost dati svoj doprinos h kvalitetnejši gasilski operativi (brez žolčne razprave), saj so vsi člani prostovoljnih gasilskih društev eden od teh pa član predsedstva OGZ.

5. V mogočnem gasilskem imperiju v Škofiji Liki, kot je omenjeno v članku, je vključeno 30 gasilskih društev in 47 gasilskih trojk z več kot 3000 članov, članic in mladine. Vsi svoje delo v tem imperiju opravljajo brezplačno v dobrat delovnega človeka in občana na glede na "vremenske" razmere.

Sekretariat predsedstva OGZ Škofja Loka

Streljanje na Brdu

Razmišljanje o razmišljanju gospoda Jožeta Dolharja oz. njegovem pismu Republiškemu sekretarju za notranje zadeve go spodu Bavčarju.

Gospoda Jožeta Dolharja je očitno močno prizadela nesreča krivolovcev na Brdu. V svojem razmišljanju je očitno pozabil, da so krivolovci storili kaznivo

dejanje, poleg tega pa so še napadli in grdo pretepli uradno osebo, kar varnostnik Vladimir K., očitno je. Po njegovem bi po Brdu moral patruljirati do zaboravožena skupina ljudi z dresiranimi psi. Pri tem je pozabil, da je območje Brda ograjeno s 3 metri visoko ograjo in da so stolci domaćini, ki so dobro poznali razmere na Brdu. V svojem razmišljanju gre tako daleč, da iz njih dela trditve in celo pravila. Pravi namreč, da bi moral imeti varnostnik enega oz. celo dva psa, kar mu potem očita kot krivo za njegovo ravnanje. Ožrtvi in njenem silobranu pa se mu ne utrne niti najmanj bleda misel. Vestno opravljanje dela Vladimira K. pa steje za izzivanje storilcev kaznivega dejanja.

Rad bi ga videl v vlogi žrtve na silja, verjetno bi tedaj spremenil svoje mišljenje.

Nazadnje pa verjetno v navalu reformatorstva in novostankarskih idej šteje za potrebno, da se formira nekakšna komisija, ki bi raziskala navedeno zadevo. Pri tem je popolnoma pozabil, da imamo v republiki Sloveniji precej napredno in za enkrat še veljavno zakonodajo. V dnevnem tisku je verjetno sprengledal podatek, da sta zadevo obravnavala javni tožilec in preiskovalni sodnik, epilog pa bo na sodišču, ki je edino pristojno za reševanje tovrstih dejanj.

Zanima me, kam meni gospod Dolhar, da bomo prišli, če bodo o klasičnih kaznivih dejanjih odločale nekakšne skupine oz. komisije in če bomo liši potoka solza ob prijetju storilcev kaznivih dejanj.

Brane K. iz Tržiča

S trdim delom, velikimi obroki, a z dobro voljo, je tudi na Studenčicah zazvonil telefon! Presrečna sem bila, ko so mi ga priklopili. Nisem pa tedaj vedela, da so nekateri plačevali tudi zato, da imajo telefone za vzemirjanje ljudi. (Očitno so impulzi še PREPOCENI!)

Zaradi telefona sem imela povrjeno soboto in nedeljo. V soboto je zazvonil najmanj 10-krat. Vsakič pa, ko sem se oglasila je v slušalki mukalo (očitno en želen bik), lajalo in renčalo. Kadarka pa je slušalko dvignil mož (on se ni oglasil), je bilo vse tiho. "Žival" je slušalko odložila! Hecno, kajne! In mi, s tem NEKulturo, naj bi se vklapljal v Evropu? To nas bodo civilizirani Angleži in Nemci ali Francuzi kaj hitro siti! Kajti tega kulturem in civiliziran človek pač ne bo počel! Če pa me kakšen "bik, pes ali panter" (saj panterji renčijo!) občuduje, ga vabim, da se mi predstavi in mi pove, kaj ga boli! Kajti po prijaznem nasvetu upravnika kranjske pošte bom primerno ukrepala in kar hitro bom izvedela, kateri ptiček mi nagaja! In naj se anionime ne zaveda, da se da v centrali namontirati napravica, ki vse lepo zabeleži, kdo (tel. št.) kliče!

Nikomur nič nočem. Nikomur nisem nič dolžna! In z nobenim "bikom, psom", nisem pasla krav! Zato tudi hočem pred vsemi mir! Kajti vsi "bikci in psi" naj vedo, da ukrepala BOM!

Prijazni novinarji se najlepše zahvaljujem za nasvet, ki sem ga na pošti v Kranju tudi dobila.

Slavka Kapus
Studenčice 40
64248 Lesce

Spostovano predsedstvo Republike Slovenije!

Dovolite mi, da vam v zvezi z vašimi prizadevanji za pomiritev slovenskega naroda in narodno spravo izrečem k temu svoj skromni predlog.

Predlagam vam, da bi v okviru vaših prizadevanj dosegli pri

dejanje, poleg tega pa so še napadli in grdo pretepli uradno osebo, kar varnostnik Vladimir K., očitno je. Po njegovem bi po Brdu moral patruljirati do zaboravožena skupina ljudi z dresiranimi psi. Pri tem je pozabil, da je območje Brda ograjeno s 3 metri visoko ograjo in da so stolci domaćini, ki so dobro poznali razmere na Brdu. V svojem razmišljanju gre tako daleč, da iz njih dela trditve in celo pravila. Pravi namreč, da bi moral imeti varnostnik enega oz. celo dva psa, kar mu potem očita kot krivo za njegovo ravnanje. Ožrtvi in njenem silobranu pa se mu ne utrne niti najmanj bleda misel. Vestno opravljanje dela Vladimira K. pa steje za izzivanje storilcev kaznivega dejanja.

Morda se vam bo moj predlog spočetka zdel nesprejemljiv, vendar upam, da boste po premislu spoznali, da bosta ti dve odzaji postali prav nasprotni prizadevni objekti drugod v svetu. Dober primer je Švedska ali številni objekti v ZDA, kjer so vložena ogromna sredstva za vladne organe (atomska zaklonišča, povojniški mesta, bolnišnice, industrijo, itd.).

Torej gledano s strokovno obrambnega vidika za objekt v Kočevski Reki bi po mojem mišljenu bilo bolj primerno, da se je ta ustrezeno TV oddajo prikazal javnosti z vso funkcionalnostjo. Koordinat pa zaenkrat še ne bi odkrival, vsekakor pa je treba v največji možni meri zmanjšati kritično območje in s tem demistificirati celo zadevo. Potrebno bi bilo dati tudi primerjave s tozadivimi objekti drugod v svetu.

Dober primer je Švedska ali številni objekti v ZDA, kjer so vložena ogromna sredstva za vladne organe (atomska zaklonišča, bolnišnice, industrijo, itd.).

Izstop obrtnega združenja iz članstva v ZOZ Slovenije pa je sprozil vrsto reakcij in pojasnjavanja zvezne, da je to dejanje nezakoni-

menti s Strogo Poverljivo. Kakšna klasifikacija bi potem takem morala biti na ravni republike-federacije? Kar zadeva objekt v Kočevski Reki, bi po mojem mišljenu bilo bolj primerno, da se je ta ustrezeno TV oddajo prikazal javnosti z vso funkcionalnostjo. Koordinat pa zaenkrat še ne bi odkrival, vsekakor pa je treba v največji možni meri zmanjšati kritično območje in s tem demistificirati celo zadevo. Potrebno bi bilo dati tudi primerjave s tozadivimi objekti drugod v svetu. Dober primer je Švedska ali številni objekti v ZDA, kjer so vložena ogromna sredstva za vladne organe (atomska zaklonišča, bolnišnice, industrijo, itd.).

Izstop obrtnega združenja iz članstva v ZOZ Slovenije pa je sprozil vrsto reakcij in pojasnjavanja zvezne, da je to dejanje nezakoni-

Obrtno združenje Kranj je, kot je večini obrtnikov pa tudi drugim znano, s 1. 1. 1990 izstopilo iz članstva v Zvezi obrtnih združenj Slovenije. Z izstopom iz te organizacije si združenje ni zaprlo poti za sabo, saj smo jasno povedali, da smo pripravljeni z zvezno naprej sodelovati in plačevati njihove usluge, toda ne slepo, temveč vnaprej dogovorjeni in na pogodbeni osnovi. Obrtno združenje Kranj zagovarja stališče, da je vse, kar je prisiljeno slabo, in kar je prostovoljno, dobro in tako je tudi s članstvom.

Izstop obrtnega združenja iz članstva v ZOZ Slovenije pa je sprozil vrsto reakcij in pojasnjavanja zvezne, da je to dejanje nezakoni-

Z izstopom iz ZOZ Slovenije kranjski obrtniki praktično niso nisočesar izgubili, saj so usluge s strani obrtnega združenja zanj ostale enake, za člane smo naročili revijo Obrtnik in jo tudi plačujemo zvezni, pa tudi vse ostale dejavnosti združenja potekajo enako kot prej. Pridobili pa smo veliko, saj je bila članarina značilna (trimestrično najmanj 100 in največ 400 din) in v primerjavi z obrtniki ostalih združenj v Sloveniji kranjski obrtnik (ki je član obrtnega združenja), plačuje priljivo petkrat manjšo članarino.

Uprrava z družbenimi prihodkami občine Kranj je po obvestilu kranjskega obrtnega združenja, da je izstopila iz ZOZ Slovenije prekinila pogodbo o pobiranju članarine za ZOZ Slovenije, s čimer je pokazala, da ne nasprotuje našemu ravnanju. V svoji obrazložitvi odpovedi sporazuma je med drugim zapisala, da se zaveda, da je odpoved sporazuma dolžna posredovati tri mesece pred iztekom koledarskega leta, vendar se v tem konkretnem primeru sklicuje na bistveno spremenjene okoliščine, katerih sopodpisnik ni zadržal... Z odpovedjo sporazuma je soglasil tudi Izvršni svet Skupščine občine Kranj na 174. seji dne 6. 12. 1989.

V mesecu maju je bila v Kranju ustavnovljena Slovenska zbornica obrti in podjetništva (Likozarjeva 1, Kranj), ki vključuje obrtnike, zasebna podjetja in v katero se prostovoljno lahko vključujejo vsi, ki bodo v njej videli svoj interes. Glavna naloga, ki si jo je zbornica zapisala v svoji Statut je pospeševanje razvoja obrti in podjetništva, trgovine, gostinstva..., predlaganje celostnih rešitev razvoja oblastnim organom.

Vse obrtnike oziroma obrtna združenja, zasebna in družbena podjetja, zadruge in druge subjekte vabimo, da se vključijo v to zbornico, ki temelji na prostovoljnosti in ne na prisili, tako kot je to v novo preimenovani Obrtne zbornici. Tudi članarina te je bistveno nižja. Zbornica ne bo zaposlovala velikega aparata, ampak bo večino nalog opravljala pogodbeno, za vsako nalog predhodno dogovorjeno. Navajamo sprejetje članarino ZOZ Slovenije, ki znaša 3 odstotno od bruto zavarovalne osnove obrtnika, in ki jo zagovarjajo kot obvezno, kljub temu.

V izogib nadaljnjam nevšečnostim priporočamo ZOZ Slovenije, da v prihodnje ne piše več članakov, s katerimi vajava obrtnike in podjetnike z obveznostjo vključevanja in plačevanja članarine za zbornice ali združenja.

OBRTNO

ZDRAŽENJE KRAJN
Predsednik:
Marjan Ciperle

CEKIN

jedilno rafinirano rastlinsko
Očje

Kakšna klasifikacija bi potem takem morala biti na ravni republike-federacije? Kar zadeva objekt v Kočevski Reki, bi po mojem mišljenu bilo bolj primerno, da se je ta ustrezeno TV oddajo prikazal javnosti z vso funkcionalnostjo. Koordinat pa zaenkrat še ne bi odkrival, vsekakor pa je treba v največji možni meri zmanjšati kritično območje in s tem demistificirati celo zadevo. Potrebno bi bilo dati tudi primerjave s tozadivimi objekti drugod v svetu. Dober primer je Švedska ali številni objekti v ZDA, kjer so vložena ogromna sredstva za vladne organe (atomska zaklonišča, bolnišnice, industrijo, itd.).

Obrveznost združenja v neugospodarske subjekte je bila ukinjena že s spremembou ustawe, še bolj pa je to potrdil v letosnjem letu objavljeni Zakon o gospodarskih zbornicah Slovenije (Ur. list RS št. 14), ki je iz besedila besedo »obvezno« preprosto izbrisal.

Muzej v Železnikih

STOLETNA ZGODOVINA ŽELEZARSTVA

Železniki - Da bi kraj, ki ga je tako zaznamovala zgodovina železarstva in se zapisala celo v krajevno ime, ne imel svojega muzeja, si je kar težko zamisliti. In da si ne bi mogli ogledati muzeja, čeprav uradno ni odprt ves dan in tudi ne ob sobotah in nedeljah, bi bilo prav tako nekaj izjemnega.

Če drugega ne, potem se zgodovine železarstva v tem delu Selške doline vsakdo spomni, ko pride do starega plavža, ki stoji na temeljih prvotnega vsaj osemsto let starega. Le korak od tega tehničnega spomenika stoji mogočna Plavčeva hiša, v kateri je od leta 1968 muzej. Prizadevni člani Muzejskega društva Železniki so se sicer za muzej prizadevali že zdavnaj prej. Tudi zbirali so muzejske predmete, tako da so se lahko že leta 1949 udeležili prve povojne obrtnne razstave v Ljubljani, na kateri so predstavili razvoj železarstva. Muzej v Železnikih največ obiskujejo šolarji iz vse Slovenije, saj je razstava železarstva popestrena tudi z maketami, ki nazorno prikazujejo posamezna železarska opravila, ki jih seveda zdaj ne poznamo več.

"Toda zbirka in celoten pričazek nekdaj cvetočega železarstva v teh krajih je zanimači tudi za strokovnjake, zato nima tudi skupin strokovnjakov, pridejo delegacije, ki so na obisku v tovarnah v Selški dolini in drugi," pravi Franc Konjar,

Dve novi radovljški razstavi

LIKOVNI UTRIP

Radovljica - Prejšnji petek so v Šivčevi hiši odprli razstavo slik avstrijskega slikarja Joeja Sagbergerja, te dni pa so v tretjem prostoru galerije razstavili še likovna dela desetih članov DSLU z Gorenjskega. Sagbergerjeva razstava sodi v okvir rednih likovnih prireditv, z drugo razstavo pa poskuša galerija ponuditi preko turistične sezone majhen izsek iz sodobne domače likovne ustvarjalnosti.

Joe Sagberger je človek, ki pisateljuje, igra kitaro, piše pesmi in zanje tudi sam komponira glasbo, in slika.

Zivljenske razmere so na poseben način zorile njegovo senzibilnost in kritičnost. Zelo verjetno je, da bi mu reden študij slikarstva vzel marsikaj od njegovega izrazito samosvojega daru za izražanje v podobah.

Za slikarsko tehniko si je izbral predvsem tempero na papir. Z bogato pripovednostjo se približuje ilustraciji, vendar ilustraciji tistega sveta, ki ga odkriva sam oziroma največkrat tudi ustvarja sam.

V desetih letih slikanja je Joe Sagberger izobiloval svoj osebni slog, ki ga sam imenuje simbolični realizem. V resnicu so njegove slike likovno izražena filozofija umetnika, ki si jo je nabral na poti skozi svoje nenavadno in nemirno življenje. Če so živali najbolj živi junaki njegovih slik, jim z izločitvijo iz njihovega naravnega okolja in s postavitvijo v urbanizem in stehniziran prostor njihovo elementarno silo še poudarja. Svežina njegovih slik je lahko hoteni kontrast temnih slutenj, ki jih te posredujejo, ali so, spet drugič, polne ironije. Ob tem ostaja nebo v njegovih slikah s svojo modrino in bogatimi oblikami belih oblakov neprizadeto za nevarno človekovo početje na Zemlji.

Vse polno je v slikah domislic, ki človekovo ravnanje relativizirajo ali dramatično opozarjajo na njegovo razdiralnost.

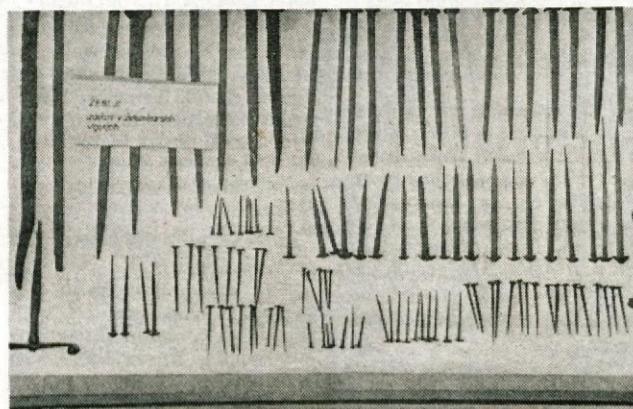
V Sagbergerjevih slikah lahko zelo nazorno odkrivamo kompleksnost likovnega jezika. Namesto literarnega opisa, ki bi zahteval več stavkov, zadostuje ena sama podoba: Npr.: Konj s čudnim jezdecem prestopa razpoko v zemlji. Za seboj pušča nagrobnik, pred njim je razvalina hiše in golo drevo - kot kulisa sred praznega sveta. Konjenikovo pokrivalo in raketa v desnici razkrivata razdiralca sveta, ki se pri svojem delu poslužuje nedolžne živali ali v prenesenem pomenu človeka.

Mnogo elementov v slikah govori za pravi nadrealizem, a slikar se ne obremenjuje z likovno kategorizacijo. Njegova samokrita umetniška narava ustvarja svetle, zračne, barvite in lahkočne slike, ki prepričljivo govorijo o slutnji katastrofe, ki si jo človek pripravlja s svojimi nespametnimi in neodgovornimi ravnanjem.

Na razstavi je avtor poleg slik predstavljen tudi s svojo priložnostno pesnitvijo in življenjepisom (v nemškem in slovenskem jeziku), ki nam še dodatno kaže umetnika kot nemirnega iskalca, dvomečega duha in velikega ljubitelja južnoameriških pragozdov in njegovih živali.

Na drugi razstavi se predstavljajo: Martin Avsenik z žensko figuro na platnu, Alenka Kham-Pičman z barvnimi grafikami na temo beneškega karnevala, Henrik Marchel z »modro« in »belo« akrilno sliko lahko in izbrušene nepredmetne likovne govorice, Boni Čeh z akvareloma »Brez naslova« v pretehtani kompoziciji oblik in subtelnem koloritu, Vinko Tušek z akriloma na papir v njemu lastni igrovosti oblik in barv. Melita Vovk je za razstavo prispevala sliki v olju iz 70-ih let, ko se je duhovito poigrala z oblikami in barvami, Jože Eržen ima kolorirani risbi, ki le od daleč spominjata na človeško figuro, Albin Polajnar krajino v olju v svoji površiščno uglašeni barvni skali; Janeza Ravnika spoznavamo v risbi s svinčnikom, ki razkriva njegovo risarsko spremnost in biološko pogojenost njegovih form in z lesenimi plastikami podobne vsebine, in Antona Plemlja z malima tihozitjem na steklo v njegovem originalnem naivnem izrazu. Prava turistična ponudba: več avtorjev, več tehnik, več sloganov in več različnih likovnih sporočil.

Maruša Avguštin

Zbirka kovanih žebeljev - od ladijskih do žebeljev za mostove, oštrelja. Najstarejši žebelji so stari tudi do osemsto let.

Franc Konjar, upravitelj muzeja

tako da gre večina sporočil, navedi obiska in podobno kar preko mojega zasebnega telefona.

Železarstvo pa je seveda le del - sicer največji - muzejske zbirke. Zanimivo je tudi lesarska zbirka in obrti povezane z izdelovanjem lesnih predmetov na primer sodarstvo, pa prikaz pridobivanja značilnih skrilastih strešnikov, s katerimi so nekatere hiše še sedaj krite, medtem ko je večina izdelovanja že šla v pozab.

Brez čipkarstva bi Železniki po letu 1902, ko je presahnilo železarstvo, še bolj obubožali, kot sicer so. Tako pa so se, potem ko so nekdanji rudarji in železarji za kruhom odšli drugam, ženske lotile izdelovanja čipk.

"Tonika Ramovš, ki je prej dolga leta skrbela za muzej, je

za muzejsko razstavo naklekljala vrsto čipk po starih vzorcih," je povedala kustosinja v muzeju Mojca Ferle. "Te čipke in tudi ostale, ki jih je bilo mogoče zbrati, predstavljajo čipkarstvo, ki se je leta 1907 začelo s cesarsko kraljevo čipkarško šolo v Železnikih. Čipkarstvo seveda živi tudi danes. Kadar vemo za napovedane obiske v muzeju, povabimo tudi eno ali dve čipkarici iz Železnikov, da s 'punkeljni' in kleklji pokajočjo čipkarsko veščino. Najbolj so radovedni angleški turisti, ki navadno ob sobotnih dopoldnevih obiščejo Železnike kot del poti po gorenjskih kulturnih znamenostih."

Če bi v Železnikih hoteli počastiti spomin na vse svoje znamenite može, tako kot so to naredili za prof. dr. Franceta Koblarja, ki ima v muzeju spominsko sobo, bi bila ena hiša premalo. Tako pa 7000 do 8000 obiskovalcev letno v muzeju vide tisto, kar je najbolj znamenitega. "Ni pa seveda raziskano še marsikaj," meni etnologinja Mojca Ferle, ki se prav zdaj ukvarja z raziskovanjem starih rudarskih knjig, v katerih je najti celo vrsto opisov - več kot 60 - rudnikov v Dražgoški gori in drugod. Nekatere rudnike je še mogoče najti, obiskovati pa jih seveda brez jamarskih izkušenj.

Mojca Ferle, etnologinja in kurstosinja muzeja

šenj ni ravno lahko. Cež čas, ko bo mogoče narediti tudi karto teh rudnikov in opisati nelahko življenje rudokopov, bo muzej gotovo še pridobil na privlačnosti. ● Lea Mencinger

Naše razmišljanje

V IMENU KNJIGE

Ni mogoče z vso natančnostjo zbrati številko, koliko založb imamo, saj statistika ne zajema takšnih, ki izdajo na leto manj kot pet knjig. Vsekakor pa velja, da je trenutno na Slovenskem tam blizu 150 založb: sem so seveda všeč tudi zasebne založbe, ki jih je v zadnjih letih uspelo pridobiti svoj prostorček na soncu.

Nekdaj je veljalo, da zasebne založbe obstajajo pač zato, da izdajajo knjige slabših avtorjev, ki jih niso sprejele v svoj program velike založbe. Te naj bi po splošno veljavnem mnenju tiskalne le dobre knjige. Male, zasebne založbe naj bi torej pobirale le drobitnice in še tis priokusom. Prav ta priokus pri nekaterih avtorjih še ostaja, čeprav so si nekatere zasebne založbe v zadnjih letih z izborom knjig že naredile ime: to velja vsekakor za založbe, kot so Feniks, Emonica, Karantanija in druge. V zadnjem času pa se vse več tudi že uveljavljenih avtorjev upa 'spustiti' na raven tako imenovanega malega založništva, saj ima tak korak nekatere bistvene prednosti: knjiga lahko izide v izjemno kratkem času nekaj mesecov ali še manj, medtem ko je pri velikih založbah treba čakati na izid leta, dve ali še več.

Toda, če so male založbe zapolnile prazen prostor tam, kjer ga velike založbe ne morejo - to je pri hitrem izidu knjig, pa ostaja tehnična izvedba po pravilu na nižji ravni. Nekaj zaradi cene, nekaj zaradi prekratke špaze. Kupec slovenske knjige je namreč razvajen, v roke hoče vzeti vsebinsko knjige v obliki in izvedbi, ki je naravnost izjemna. Seveda se postavlja tudi vprašanje, ali je zato stik knjige z bralcem tudi kaj boljši.

V razmerah gospodarske krize, ko posebno po velikih založbah začenjajo klestiti programe, pa tudi uspešnost in ekonomske pomeni imata vse večjo veljavno, imajo - vsaj za sedaj - male založbe še vedno veliko možnosti, da preživijo daje kot njihovi veliki bratje. Toda jasno je, če bi se nevarno načeli temelji kakšne velike slovenske založbe, ki ima v programu knjižne projekte nacionalnega pomena (na primer enciklopedije), ne bi za rešitev teh programov niti malo mogle pomagati šibke ročice malih založb. Zato bi pri seštevanju in odštevanju prednosti in pomanjkljivosti tako velikih kot malih založnikov pravzaprav moral enač vedno pokazati - knjigo. Če nam je, bralcem, še kaj do tega. ● L. M.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše je na ogled razstava *Starejša generacija slovenskih slikarjev* v zbirkah Gorenjskega muzeja. V galeriji Mestne hiše razstavlja akad. slikar *Hua Quing*.

V galeriji Lipa v Mestni hiši razstavlja akad. slikarka *Alenka Pirman*.

V galeriji Globus se z novimi deli predstavlja akad. slikar *Henrik Marchel*.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik je na ogled razstava *Slovenski železarji in čisto okolje*.

VRBA - Prešernova rojstna hiša je odprta vsak dan, razen pondeljka, od 9. do 16. ure.

DOSLOVČE - Finžgarjeva hiša je odprta v petek, soboto in nedeljo od 9.30 do 17. ure.

KRANJSKA GORA - Liznjekova domačija (etnološki muzej) je odprt vsak dan, razen pondeljka, od 16. do 20. ure.

RADOVLJICA - V galeriji Šivčeve hiše je na ogled razstava slik *Joa Sagbergerja*.

BLED - V Festivalni dvorani bo v četrtek, 12. julija, ob 21. uri koncert violonista *Michaela Grubea* in pianista *Igorja Dekleva*. Jutri, v sredo, ob 21. uri pa nastopa *Folkorna skupina Tine Rožanc*.

ŠKOFJA LOKA - V Groharjevi galeriji na Mestnem trgu je odprta prodajna razstava slik Združenja umetnikov Škofja Loka, izkupiček je namenjen za odkup kašč.

Zbirke Loškega muzeja so na ogled vsak dan, razen pondeljka, od 9. do 17. ure.

TRŽIČ - V paviljonu NOB je na ogled razstava *Stalna galerijska zbirka*.

V knjigarni Papirus na Deteljici razstavlja akad. slikar *Kamil Legat*.

V galeriji Kurnikove hiše je na ogled razstava o znamenitem koroškem bukovniku *Andreju Šustru Drabosnjaku*.

RAZSTAVA V GALERIJI AVSENIK

V galeriji Avsenik v Begunjah so 29. junija odprli skupno prodajno razstavo akademskoga kiparja *Staneta Kolmana* in oblikovalca *Iztoka Šuštaršiča*. Oblikovalec Iztok Šuštaršič razstavlja vitražna svetila, akademski kipar Stane Kolman pa skulpture, risbe in malo plastiko.

To je njuna prva večja skupinska razstava in bo odprta do zadnje nedelje avgusta. Zanimiva svetila in kiparska dela mladih ustvarjalcev so na ogled v galeriji Avsenik ob delavnih od 8. do 20. ure in ob sobotah in nedeljah od 10. do 20. ure. ● D. S.

SINOČI SEM NA VASI BIL, SO BABE VKUP LETELE...

Kranj - Igralska skupina Talijini ljubitelji kieselsteinski je pripravila pravo poletno premiero. *SINOČI SEM NA VASI BIL, SO BABE VKUP LETELE* je prireditev, ki naj bi navkljub težkim časom s svojo šegavo in drzno, domiselno in duhovito, nabitno in prostodušno besedilo izvabila nasmeh in smeh.

Predstava, v kateri nastopajo sama pravljčna bitja od Sneguljice do Princa, bo v četrtek, 12. julija, ob 21. uri na dvorišču gradu Kieselstein (če bo dež - pa v modri dvorani).

Ugledališčen izbor iz slovenskega grdpisja so pripravili Alenka Bole - Vrabec, Tina Primožič, Jelka Štular, Jože Basaj in Janez Eržen (igralci), Matevž Oman in Jaka Kurat (glasba) in Matija Milčinski (režija).

GRAFIČNI NATEČAJ ALPE JADRAN

Mesto Beljak prireja v jeseni Prvi grafični natečaj Alpe-Jadrana. Na natečaj so vabljeni umetniki iz Furlanije, Julijske Krajine, Benečije, Koroške, Salzburga, Štajerske, Zgornje Avstrije, Gradičanske, Slovenije in Hrvaške. Na natečaj je treba poslati originalno tiskano in unikatno grafiko (akvarel, gvaš, risba in drugo), velikost pa ne sme presegati 70 x 100 cm. Dela ne smejo biti starejša od dveh let. Rok za oddajo del je 15. septembra 1990. Za Slovenijo in Hrvatsko bosta likovna dela sprejemala Mestna galerija, Mestni trg 2, Ljubljana in Gorenjski muzej, Tavčarjeva 43, Kranj. Na pošiljki mora biti naslov pošiljatelja ter oznaka Grafični natečaj Alpe Jadran 1990.

Zirija v sestavi Aleksander Bassin, Peter Baum in Ernesto L. Francalanci bo izbrala likovna dela, ki se potegujejo za štiri denarne nagrade in priznanja. Novembra bo v Galeriji an der Stadtmauer v Beljaku predstavljen izbor na natečaj prispelih del. ● L. M.

Novo na knjižnjih policah

Negotove plače

Vsaka palica ima dva konca in v Sloveniji nam zdaj "narobe hodi" zakon o zajamčenih plačah.

Junijске plače bo podobne majskih, ponekod jih bodo verjetno izplačali s kančkom negotovosti, saj so stvari že zelo nejasne in utegne jih doleteti naknadno znižanje že izplačanih plač. Slovenska vlada zbira podatke, da bi bile rešitve v zvezi s plačami kar najboljše, in odločitve lahko pričakujemo šele v prihodnjih dneh.

V Sloveniji smo namreč trenutno v zelo neprijetnem položaju. Vsaka palica ima dva konca in zdaj nas je udaril drugi konec zakona o zajamčenih osebnih dohodkih, s katerim smo si pomagali v letošnjem prvem polletju. Pomagali s približno 20 odstotki povečanja plač, kar je pripomoglo k temu, da jih nikjer ni bilo potrebno zniževati. Vendar pa so nam plače realno kljub temu padle, izračuni kažejo, da v štirih letošnjih mesecih za 32,8 odstota.

Problem je v tem, da bi z doslednim spoštovanjem novega zveznega zakona o plačah odpravili "pridobitve" zakona o zajamčenem osebnem dohodku, saj je Marković za izhodišče vzel lanski december. Če bi ga še naprej uveljavljali, pa to ne bi bilo spodbudno za boljše gospodarje. Slovenska vlada je zavrnila predlog, naj bi vsi tisti, ki so izplačevali preveč počakali, da jih drugi ujamejo. Preostajata torej dve možnosti: da še naprej velja zakon o zajamčeni plači, ki zdaj znaša 3.300 dinarjev, ali pa bodo napisali novega.

Slutimo lahko, da se v tej težnji po čakanju skriva želja negospodarstva, da čaka, dokler ga gospodarstvo ne ujame. V gospodarstvu so si namreč v letošnjem prvem polletju plače popravljali tudi z zmanjšanim zaposlovanjem, zlasti v industriji, v negospodarstvu pa po zadnjih podatkih zaposlenost še ni opazneje padla.

Kako tesno sta povezani višina plač in zaposlenost, povedo izračuni, ki so jih napravili ob sestavljanju kolektivnih pogodb. V republiki so na osnovi statističnih podatkov izračuni, da bi potrebovali kar za 60 odstotkov večjo maso sredstev za osebne dohodke, če bi bila najnižja plača 3.000 dinarjev. Ker so temu komajda verjeli, so izračun preverili v nekaterih tovarnah in dobili praktične dokaze, da bi maso morali povečati za skoraj 30 odstotkov.

Kaj bi to pomenilo, si lahko mislite, tolikšne plače bi seveda lahko imeli le, če bi bilo zaposlenih manj, izračun kaže, da bi v tem primeru zaposlitev izgubilo približno 100.000 ljudi. ● M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Tekstilindusu odložili plačilo dajatev

Kranjski izvršni svet je tovarni Tekstilindus za mesec dni odložil plačilo prispevkov in tako pripomogel, da se je podjetje izognilo stečaju saj je imelo že 44 dni blokiran žiro račun. Tekstilindus je kranjsko vlado prosil za trimesečni odlog plačila dajatev, kar znaša dobra dva milijona dinarjev, vendar je sedila, da je 30 dovolj, da se v Tekstilindusu pokažejo rezultati ukrepov. Ker jim ne bo treba plačati prispevkov, bodo v Tekstilindusu zdaj lahko izplačali plače in verjetno tudi regres vsaj tistim z najnižjo plačo. Napovedujejo, da bodo zaposlenost radikalno zmanjšali, 100 delavcev se bo upokojilo, 100 naj bi jih zapustilo tovarno, 200 jih nameravajo prekvalificirati. Sedaj 1.800 članski delovni kollektiv je zaradi nedavne stavke izgubil 1,2 milijona mark, ki bi jih lahko zaslužili s prodajo potiskanih tkanin tujim kupcem.

Nov koncept turizma

Turistična zveza Slovenija je na skupščini, ki je 23. junija potekala v Mariboru predlagal več ukrepov, ki naj bi pripomogli k hitrejšemu razvoju turizma, oblikovali so jih v spoznanju, da na turizem še vedno gledamo z očmi preteklosti. Raziskave pa kažejo, da je turizem za Slovenijo izredna, prednostna in dolgoročna razvojna priložnost. Zato bi morali razvijati dejavnosti, ki sodijo k turizmu, kot so promet, kmetijstvo, del industrije, trgovino, storitve, kulturno, medicino, znanje, inovacije, zlasti ekologijo. Turistična zveza Slovenije zato predlaga slovenski skupščini, naj s sodelovanjem znanstvenikov in gospodarstva pripravi strategijo turizma v Sloveniji, v skupščini pa naj se opravi razprava o razvoju turizma, skuščina naj ustanovi telo, ki se bo s tem ukvarjal. V republiški upravi naj resor za turizem ostane in sodeluje z vsemi, ki so mu sorodni, v inšpekcijskih službah pa naj bi imeli tudi turistično inšpekcijsko.

Marka se je okrepila

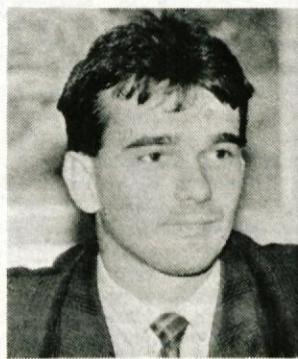
Po vzpostavitvi mednemške unije se je nemška marka celo okrepila in ne oslabila, kakor so mnogi napovedovali. Na evropskih borzah je minule dni marka veljala 1,655 dolarja, njej pa je sledila tudi višja vrednost delnic. Za dolgoročne napovedi je seveda še zgodaj, vendar pa lahko rečemo, da so se ušteli vsi tisti, ki so napovedovali, da bo vrednost marke padla takoj po monetarni zdržuštviti Nemčij, kar seveda govoriti tudi o tem, da so jo v zahodnonemški centralni banki dobro pripravili in izračunali. Dolar izgublja vrednost tudi v primerjavi z drugimi valutami, padel je na vsega 1,4 švicarskega franka, funt pa je sedaj vreden že 1,779 dolarja, padel je tudi v primerjavi z japonskim jenom, saj je dolar vreden 151,7 jena. Poznavalec pa napovedujejo, da bo vrednost dolarja v prihodnjih dneh še padla za kakšen cent.

Novemu vodstvu Alpresa uspelo zasukati stvari na bolje

Najbolj črni dnevi so mimo

Alpes se dodatno ne zadolžuje več, prodajo so povečali, zaposlenost pa zmanjšali.

Železniki, 6. julija - Tovarna pohištva Alples v Železnikih je 28. februarja letos dobila novo vodstvo, ki mu je v treh mesecih uspelo stvari obrniti na bolje in s tem ustvariti realno upanje, da se bo tovarna izvlekla iz težav in izgube. Novo vodstvo je mlado, direktor je domačin Peter Šmid, inženir lesarstva, ki je bil prej direktor proizvodnje, v Alplesu pa je zaposlen osem let. Pravi, da se v vodilni ekipi, ki je izjemo enega nova, dobro razumejo in v pogovoru z njim smo skušali izvedeti, kako jim je uspelo trende obrniti navzgor.

Peter Šmid, direktor Alplesa
Foto: G. Šink

"Kakšna je bila dediščina, ko ste prevzeli vodstvo tovarne?"

"Alples je lansko leto zaključil s 7 milijoni dinarjev izgube, v letošnjem prvem kvartalu 5 milijonov dinarjev. Škoda je bila predvsem, da v prvih treh mesecih ni bila izkorisčena do-kajšnja konjunktura na domaćem trgu, zaradi različnih težav, tudi kadrovskih. Ko smo se marca kadrovsko konsolidirali, smo slab mesec potrebovali za izdelavo razvojno sanacijskega programa. Predstavili smo ga seveda v podjetju in navzven, občinskim in republiškim organom ter banki, ki nas tekoče spremlja."

"Kakšna je bila diagnoza?"

"Takrat so bile razmere res strašno črne, potrebovali smo nekaj časa, da smo sploh lahko začeli uresničevati sanacijski program, za premostitev smo morali najprej poiskati dodatna finančna sredstva."

"Vam je pomagala banka?"

"Banka, deloma republika s sredstvi za prekvalifikacijo delavcev, ki smo jih potrebovali, da smo sploh lahko začeli realizirati sanacijski program. Lahko že rečem, da nam je uspelo vzočiti, od decembra do maja je bil Alplesov račun velkokrat blokiran, tudi do 15 dni, zdaj je najbolj kritično obdobje že mimo. Jasno je seveda, da za Alples težki časi še niso minili, obrniti se mora več mesecov, morda celo let, da je podjetje sanirano, toda uspelo nam je obrniti trende. Dodatno se ne zadolžujemo več, uspeli smo povečati prodajo, v zadnjem mesecu rekordno, saj je junija znašala 20 milijonov dinarjev, kar je dobrih 10 odstotkov več kot maja, čeprav je junij navadno za prodajo že slabši mesec. Radikalno zmanjšujemo zaposlenost, s pomočjo redne fluktuacije in upokojevanja. Ko

smo 28. februarja prevzeli vodenje podjetja, je bilo v Alplesu zaposlenih 787 ljudi, 30. junija pa 753. Zaposlenost bomo še zmanjšali, v sanacijskem programu smo zapisali, da se bo za 140 ljudi, računamo, da bomo to v pretežni meri konec leta dosegli."

"Je kdo na prisilnem dopušču?"

"Pred kratkim so bili, zdaj so se začeli dopusti, tudi nekaj več bolniške je, zato to ni več potrebno, seveda tudi zaradi tega, ker je prodaja dobra."

"Alples je znan po kvaliteti izdelkov..."

"Še vedno je tako."

"Je bilo zaradi tega prodajo lažje povečati?"

"V prvi fazi smo jo tako, da se je proizvodnja tržno usmerila. V preteklosti je bila vedno problem kompletacija oziroma narediti dovolj tistega, kar se prodaja. To smo uspeli presekat in junija problem pravčanske kompletagacije ni bil več navozč."

"Verjetno to ni bilo preprosto?"

"Nikakor, pritiski so bili zelo veliki. V naslednji fazi smo nato obdržali naročila na zadovoljivi ravni, predvsem s pritiskom na komercialno in s povečanjem prodajnih akcij."

"Tudi z ugodnejšimi prodajnimi pogoji?"

"Niso ugodnejši kot pri konkurenčnih firmah."

"Koliko izvozite?"

"Več kot 50 odstotkov fizičnega obsegja proizvodnje, predvsem na ameriški trgu, ostalo v Evropi."

"Amerika je daleč, kaj se splača izvažati tja?"

"Čeprav je tečaj dinarja nizek, še vedno uspevamo pri vseh izvozih dosegati cene, s katerimi nam po pokritju direktnih stroškov nekaj ostane. Na ameriški trgu izvazamo predvsem plošče in glasbene kabine, naš kupec ima med konkurenči na ameriškem trgu najvišje cene, kvaliteta je seveda temu primerna."

"Kje ste pristali s cenami na domaćem trgu?"

"V globalu jih nismo zniževali, konkurenči smo se prilagajali z ostalimi prodajnimi pogoji, kot so popusti, odločeno plačilo itd., nismo pa jih generalno znižali."

"Se les še draži?"

"Cene žaganega lesa padajo, ponudba je zadostna, pozna se, da je proizvodnja v lesni industriji padla. Padle so tudi cene

vernih plošč in nekaterih drugih materialov."

"Kolikšna je še razlika med cenami domačega in uvoženega lesa?"

"Do 10 odstotna, večja ni. Naš izvoz na kolikor toliko zanimivi ravni lahko držimo s pomočjo raznih uvoznih aranžmajev, kakršni so začasni uvoz, uvoz zaradi izvoza in podobno. Če bi delali le z domačimi materiali, izvoz dohodkovno ne bi bil zanimiv."

"Zato se ne pritožujete nad tečajem dinara?"

"Ne, ne izpostavljam ga. Nasvezadnje, naše cene, naši stroški se bodo morali prilagoditi svetovnim in ne obratno. Če so razmere dovolj-hude, ostre, potem tudi znotraj podjetij pride do premikov v smislu zmanjševanja stroškov. Kakor sem že dejal, dodatno se ne zadolžujejo več, povečali smo proizvodnjo in prodajo, zmanjšali zaposlenost in tako povečali produktivnost. Moram reči, da je pritisk na vsakega zaposlenega velik, jasno je, da noben sanacija ne more uspeti, če je ne sprejmejo ljudje, če niso prizadeti, če tega ne občutijo, sanacija, ki jo pelje samo vodstvo, je brezuspešna. S pozitivnimi premiki smo dokazali, da se s trdim delom dajo doseči rezultati, kar nas dodatno obvezuje, daje nam pravico in dolžnost, da takšno politiko peljemo naprej, politiko, ki zanesljivo ni prijetna za kolektiv."

"Ki mora plačati stare napake. Kaj je bilo tako naročbe?"

"Predvsem investicije v pretilirno širitev, ustvarjeni dobitek ni bil tolikšen, da bi odpalčevali dolgoročna posojila, zato smo morali najemati kratkoročna."

"Ste kakšno proizvodnjo že opustili?"

"Nič bistvenega, le dva malenkostna programa. Analize so pokazale, da je s primerovo sanacijo moč večino proizvodnje peljati naprej. Vendar pa jo bomo morali v bližnji prihodnosti tehnoško posodobiti, nujno je potrebna predvsem nova oprema, ki je knjigovodsko praktično že odpisana, v opremo se je premalo vlagalo."

"Se kdo zanima, da bi Alples kupil?"

"Ne, ustanavljamo pa mešano podjetje z našim ameriškim partnerjem, podpisali smo že sporazum, tudi njegove obveznosti bodo s tem postale večje."

● M. Volčjak

Mlekarca darovi gorenjskih planin

OBČINSKI KOMITE ZKS - SDP RADOVLJICA

objavlja licitacijo odvečnega inventarja. Licitacija bo v soboto, 14. julija 1990, ob 8. uri v prostorih OK ZKS - Stranec demokratične prenove, Gorenjska 25, Radovljica. Objavljene cene so brez davka.

Seznam osnovnih sredstev za odprodajo

NAZIV OSNOVNega SREDSTVA	cena
1. Železna blagajna B 50/1	7.000,00 din
2. Železni predalnik KO-A4L	2.500,00 din
3. Lesene dvodelne omare K69OH,694H	1.200,00 din
4. Steklena vitrina K644 H	1.500,00 din
5. Strojepisna miza K 402 H	300,00 din
6. Odlagalna mizica 80 x 80 A652/1	300,00 din
7. Pisalna miza dvostranska	1.200,00 din
8. Stoli klubski 4820-RU 3	50,00 din
9. Pisalni stroj Olympia val 33	3.000,00 din
10. Preproga	20,00 din
11. Rolo omara velika 0540	800,00 din
12. Montažne police (8 plošč + 3 stojala)	1.200,00 din
13. Telefon JHTA, telefon ATH	400,00, 700,00 din
14. Radio tranzistor	70,00 din
15. Kalorifer Iskra	150,00 din
16. Leseni obešalnik Uršič	80,00 din
17. Klubska mizica 0375 6	

Položaj kmečke zveze se je spremenil

V opoziciji zahteve, na oblasti predlogi za rešitve

Ljubljana, 6. julija - "Zdaj nismo več opozicijska organizacija in ni dovolj, da na vlado le naslavljamo naše zahteve, zdaj moramo vladu ponujati konkrete predloge za rešitev zahtev," je na petki seji upravnega odbora Slovenske kmečke zveze (prije po volitvah) dejal predsednik Ivan Oman in seznanil člane, da je že prvi dan po sprejetju Deklaracije o suverenosti Slovenije zaprosil predsednika vlade Lojzeta Peterleta za pogovor s predstavniki kmečke zveze, na katerem naj bi ga seznanili s predlogi, kako bi v spremenjenih (suverenih) razmerah reševali glavne probleme v slovenskem kmetijstvu. Pogovor bo predvidoma ob koncu tega tedna.

V osrednjem točki dnevnega reda, v oceni položaja stranke po volitvah in v razpravi o političnih usme-

vno obdela. Strokovni "aparat" ministrstva dobro dela, le prava naročila mora dobiti, je dejal Oman in povedal, da bo zdaj, po sprejetju Deklaracije, treba na novo pripraviti tudi zakon o vračanju zadružne lastnine, ki bo zadrgam vrnil vse po vojni odvzeto premoženje in le tisto po 1953. letu; zavrnili pa so tudi predlog novega zakona o gozdovih.

V domžalski podružnici ocenjujejo, da delo s podružnicami trpi in da bi v kmečki zvezi morali za zaščito kmetov organizirati pravno službo; v več podružnicah so nezadovoljni s povezavo med vodstvom in "terenom", precej različna so bila tudi mnenja o zaposlovanju v zvezi. Večina ga je podpirala, nekateri so svarili, da ne bi šli po poti nekdaj ZK in SZDL, še najboljšo rešitev pa je ponudil dr. Franc Zagožen, ki je dejal, da kmečka zveza potrebuje svoj aparat, ne megalomanskega, ampak skromnega in učinkovitega.

Zapleti pri preoblikovanju zadrug

Ker so s sprejetjem Deklaracije o suverenosti Slovenije nastale drugačne možnosti za reševanje kmetijskih problemov, se bo kmečka zveza zavezala za to, da bi čimprej dobili nov republiški zakon o zadrugah in zakon o vračanju zadružne lastnine, ki bo neodvisno od zveznega zakona določil pogoje in merila. Na seji upravnega odbora smo slišali tudi za različne zapele in težave, ki nastajajo v nekaterih slovenskih občinah pri preoblikovanju zadrug in njihovem prilaganju novi (zvezni) zakonodaji. V eni od podružnic so, na primer, ugotovili, da so v "njihovi" zadrugi spremeno skrivali precejsja sredstva, medtem ko se je kmetom vedno prikazovalo poslovanje s "pozitivno ničjo". V Ormožu, kjer se je temeljna organizacija kooperativ odcepila od kombinata, so nastali zapeleti pri delitvi lastnine, nekdani sodelavci pa so se sprli. V Ajdovščini menijo, da je zvezni zadružni zakon kot harmonika, ki ga je mogoče na široko nategniti ali zelo zožiti: če je soglasje pri delitvi lastnine, je mogoče vse, sicer ničesar. Predstavnik domžalske podružnice je opozoril, da ne-

"Razmerja so jasna: če je odkupna cena za liter mleka približno štiri dinarje, bi pšenica morala biti po tri dinarje za kilogram, živila (živa teža) pa po 25 dinarjev za kilogram," je dejal Ivan Oman in pojasnil, da so zdaj razmerja precej porušena in da to najbolj občutijo kmetje, ki se ukvarjajo s pitanjem živine. Sedanja odkupna cena namreč pokrije le 50 do 60 odstotkov stroškov prije. Upravni odbor kmečke zveze se ni strinjal s predlogom enega od članov, če da bi minister moral prepovedati uvoz mesa, ampak je ocenil, da ga je treba obdavčiti, tako kot ga, denimo, obdavčijo tudi v sosednji Avstriji. Od vlade pričakuje, da bo že do naslednjega zasedanja skupščine pripravila predlog ukrepov za zaščito domače živinoreje.

Upravni odbor je ocenil, da je odkupna cena pšenice 2,50 dinarja za prvi kakovostni razred prenizka in da bi morala biti brez upoštevanja akumulacije, organizacijskih in odkupnih stroškov 2,82 dinarja za kilogram, z 10-odstotno akumulacijo pa 3,18 dinarja. Z vlado se bo pogajali o ceni 3 dinarja za kilogram, takšna pa je tudi zahteva zadrug.

katera gozdna gospodarstva prodajajo gradbeno mehanizacijo in počitniške zmagljivosti brez vednosti kmetov in ne da bi upoštevali njihov delež. Miro Bajt iz Tržiča je menil, da se nova slovenska vlada preveč ukvarja s spravo, premalo pa z gospodarskimi problemi, ki močno zadevajo tudi kmetijstvo; Ivan Pučnik pa je opozoril na nevarnost, da bodo zadruge le pobrali zadružne deleže, da pa se vsebinsko ne bodo reorganizirale.

Upravni odbor je tudi podprt pobudo predstavnika kmečke zveze s Ptuj, da bi novi republiški zadružni zakon ustanovil zadružnega revizorja, ki naj bi pregledoval, ali bodo zadruge delale korist kmetov ali koga drugega; soglašal pa je tudi s tem, da kmečka zveza v pogovorih z vlado zagovarja organiziranje kmetijske pospeševalne službe v okviru kmetijsko-gozdarške zbornice, ki naj bi kasneje dobila tudi vlogo posrednika med kmetijstvom in državo. Na seji smo tudi slišali, da se ponekod že veselijo organiziranja pospeševalcev v javno službo, ker si s tem predstavljajo tudi večjo (neomejeno) delovno svobodo. ● C. Zaplotnik

Suverenost in kmetijstvo

V kranjski Mlekarni precej natančno proučujejo zgodovino mlekarne, še posebej to, kaj se je v nju dogajalo pred 1. julijem 1953 in kaj potlej. Ta datum namreč omenja zvezni zakon o zadrugah in je pomemben "mejnik" za vračanje zadružne lastnine.

Bo proučevanje v tem in še v številnih drugih primerih kmalu postal nepotreben?

Slovenska kmečka zveza je že takoj po sprejetju zveznega zakona o zadrugah očitala nepravičnosti in je predlagala, da bi zadrugam vrnili vse premoženje, ki jim je bilo odvzeto po drugi svetovni vojni, in da bi v 37. členu zakona datum 1. julij 1953 nadomestili z 9. oz. 15. majem 1945. Kakšna bi bila usoda slovenske pobude v interesu zelo raznolikem "jugoslovanskem prostoru", je sicer težko reči, a čeprav bi ostale republike soglašale, bi bila sprememb zakona dolg in zapleten postopek.

Kot kažejo zadnji dogodki, tudi zakona ne bo treba spremniti. Deklaracija o suverenosti Slovenije je postavila republiko v nov (suveren) položaj tudi na področju kmetijstva in kmetijskega zadružništva. Če bo slovenska skupščina na julijski seji tudi zakon o zadrugah uvrstila med tiste zvezne predpise, ki jih ne bo spoštovala, bo Slovenija lahko sama in s svojim zadružnim zakonom določila "časovni mejnik" in vse druge pogoje za vračanje zadružnega premoženja ter tudi vse ostalo, kar zadeva zadružništvo.

Pa ne gre le za zadružni zakon. Če bo deklaracija o slovenski suverenosti postala "meso in kri", se tudi ne bo več morec izgovarjati na zvezne organe in iskatki krive v Beogradu, ampak jih bo treba poiskati kar doma v Sloveniji. Je morda v tem že tudi odgovor na vprašanja, kdo naj bi zaščitil domače živinorejo in uvedel posebne dajatve za uvoz mesa, mleka ter njunih izdelkov? ● C. Zaplotnik

Iz izjave društva "2000"

Družbena zemljišča naj prevzame sklad

Ljubljana, 8. julija - Društvo "2000", v katerem so tudi nekateri znani slovenski strokovnjaki, je pred kratkim sprejela posebno izjavo o prihodnjem gospodarskem razvoju Republike Slovenije. V njem poudarjajo, da je med drugim treba utrditi položaj kmetov in močno povečati zasebno podjetništvo. Za družbeno kmetijska zemljišča predlagajo, da naj jih prevzame v upravljanje sklad kmetijskih zemljišč, ki ga je prav zato treba opredeliti kot pravno osebo. Sedanji in prihodnji koristniki družbenih kmetijskih zemljišč naj pridobjijo pravico do njihove uporabe na podlagi dolgoročnih zakupnih pogodb s skladom, dana pa naj jim bo tudi možnost, da se ta zakupna pravica deduje. Podobno naj se za gospodarjenje z družbenimi gozdovi ustanovi republiški gozdni sklad, za katerega bi gozdna gospodarska dela na podlagi pogodbe opravljala gozdnogospodarska podjetja ali zasebniki.

Meštar

V Metalki, ki ima med drugim poslovalnici tudi v Kamniku in Domžalah, prodajajo tudi kmetijske stroje in priključke.

Vrsta stroja	Cena (v din)
motorna kosičnica Muta kombi, 4 kW, del. šir. 100	16.200,00
rotacijska diskasta kosičnica IMT s hidrav. dvigom	27.796,70
enoosna kiper prikolica Tehnostroj 3 t	25.365,00
enoosna kiper prikolica Tehnostroj 4,5 t	33.600,00
trosilec hlevskega gnoja Tehnostroj TG 32 V	48.500,00
trosilec hlevskega gnoja Tehnostroj TG 36 V	50.350,00
ventilator za dosuševanje sena 5,5 kW	18.200,00
puhalnik Hiko z električnim motorjem (z noži)	16.901,00
puhalnik Grič z električnim motorjem (z noži)	15.829,00
kiper prikolica Farmer 04	32.532,00
freza Batuje 130 cm s kardanom	10.987,00
hidravlični obračalni plug 2/10"	13.040,00
hidravlični obračalni plug 1/10"	9.530,00
plug Batuje 2/10	3.608,00
traktorska kosičnica Superior	18.000,00
hidravlični nakladec Gramip HU 4 HN	32.000,00

In še nepomembno opozorilo! K vsem cenam je treba prisjeti še 3-odstotni davek. Za JLA namreč!

Kmetje tudi delničarji! Prav ste prebrali. Slovenska zadružna kmetijska banka, d. d. (delniška družba) Ljubljana, razpisuje v času do 13. julija drugo emisijo delnic. Na voljo je 500 delnic po 20 tisoč dinarjev. Pojasnila dajejo v zadrugah in na sedežu banke v Ljubljani.

Kakšne so bančne obresti za vpogledne in vezane hranilne vloge?

Banka	Vpogledne vloge (v %)	Vezane vloge nad številom mesecev					
		1	3	6	12	24	36
Slovenska zadružna kmetijska banka	14	18	28	29	30	31	32
A Banka	11	—	25	26	27	28	29
LB-Gorenjska banka	8	—	13	13	16	18	20
LB-Gospodarska banka	8	10	13	13	15	16	18
Beografska banka	8 oz. 10	13–30	14	15	17	20	(odvisno od zneska)

Čeprav so se stroški prireje za liter mleka po podatkih Kmetijskega inštituta nekoliko povečali, pa bo julijska odkupna cena enaka junijski, je sklenil odbor za mleko pri republiškem sekretariatu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Kmetje naj bi za mleko s 3,6 odstotka tolšči prejeli skupaj z osnovno premijo (40 par za liter), s kompenzacijo (37 par) in s povprečnim dodatkom na kakovost (26 par) 4,35 dinarja za liter. Mlekarne bodo sicer morale za mleko odštetiti več, kot so junija, vendar to ne bo vplivalo na odkupno ceno, ker se je kompenzacija zmanjšala z 0,75 na 0,37 dinarja. Izračunana cena upošteva na povprečnem dodatku na kakovost v Sloveniji, sicer pa je ta dodatek od primera do primera precej različen.

Odbor naj bi s takšno ceno prisilil kmete in mlekarne k znižanju stroškov, pozval pa je tudi trgovino, da naj bi za mleko in za mlečne izdelke znižala maržo.

Vnetje vimena pri kravah (V.)

Zdravljenje vnetega vimena:

Vsako klinično vnetje vimena pri kravi zahteva hitro in ustrezeno terapijo s ciljem, da se čim hitreje uničijo patogeni mikrobi in vzpostavi normalno delovanje mlečne žlez. Mikrobi, ki povzročajo vnetje vimena so različno občutljivi za posamezne antibiotike. Množična in nekontrolirana raba antibiotikov je tudi v veterinarski medicini pripeljala do dokaj pogostih pojavov odpornosti, kar ima zelo neugoden vpliv na zdravljenje okužb. Z antibiotiki in kemoterapeutiki skušamo žimljobj podpreti obrambni sistem organizma in čimprej uničiti mikrobe. Mastitiso najuspešnejše zdravimo z antibiotiki, ki jih apliciramo parenteralno in mišično in lokalno v obolelo četrtr. Parenteralno apliciramo visoko dozo antibiotika, da dosežemo hitre-

dig koncentracije zdravila v krvi in s tem tudi v vimenu. Nekateri avtorji priporočajo poleg antibiotikov tudi druga zdravila. Terapijo usmerimo v podporo organizmu pri premagovanju stresa in vnetja. Po determinaciji mikrobnih povzročiteljev in njihove občutljivosti, pa terapijo prilagodimo rezultatom preiskave. Pri težjih oblikah kliničnega mastitisa, ko nastopa septično stanje, je priporočljiva simptomatska terapija, ki na vime nima vpliva, dviga pa splošno odpornost organizma. Običajna je predvsem pri hujših kolimastitisih, ko se pojavlja intoksikacija organizma. Ugotovljeno je, da kljub ustrezni terapiji preide 7 do 9 odstotkov kliničnih mastitisor v subklinično obliko. Pri stabilokoknih vnetjih pa je ta odstotek še bistveno večji, kar pomeni veliko nevarnost za okužbo vse čredje. Opazili so, da se ozdravljenje četrti večkrat ponovno okužijo in da vnetja prehajajo v kronično obliko, zato je še kako pomembno, da zdravljenje vnetja vima preustumimo strokovnjaku, ki je za takšno delo usposobljen.

Zakljueček: Vemo, da vsaka okužena krava s povzročitelji vnetja molze od 5-25 odstotkov manj mleka, kot zdrava. K temu izpadu proizvodnje mleka moramo pristeti še druge stroške, ki so povezani z vnetjem vimena, kot so zdravila, cene veterinarskih storitev, škode zaradi pogonov ali zakolov v sili in škode zaradi izgube plemenskih živali. Gre za izgube, ki si jih pri smrtni prireji mleka ne moremo privoščiti. Izgube zaradi vnetja vimena ocenjujejo v ZDA na 1,25 milijarde dolarjev, v Veliki Britaniji po oceni škoda presega 20 milijonov funтов, v ZR Nemčiji pa ocenjujejo škodo na 450 milijonov mark. V jugoslovenskem prostoru ocene škode, ki jo povzroča vnetje vimena, niso izdelane. Iz navedenih podatkov pa prav lahko zaključimo, da škoda pri nas gotovo ne zaostaja za zgoraj navedenimi. Pri vseh teh ocenah niso upoštevane nevarnosti za zdravje ljudi, ki pišejo zaradi vnetja vimena higiensko neustreznim mlekom. Da bi škodo, ki jo povzroča vnetje vimena omejili in hkrati zagotovili porabnikom zdravo mleko so v mnogih državah uredili zatiranje in preprečevanje mastitisa z zakonskimi predpisi, drugje pa plačujejo mleko, ki izhaja iz hlev

Dušan Mravlje bo tekel v dobrodelne namene

Kitajski supermaratonski spektakel

Dušan Mravlje je tudi novi jugoslovanski rekorder v 24-urnem teku. Sam zase vedno bolj ugotavlja, da je prav takšen tek zanj pravšnji, na njem lahko najbolj optimalno razporedi svoje moči, vendar bi moral teči vsaj tri štiriindvajseturne teke letno.

Stražišče, 3. julija - Rekordni tek je že za njim, pred njim je nova težka, vendar edinstvena pot. 24. avgusta bo Dušan v Pekingu, na startu 500 - kilometrskega teka po kitajskem zidu. Razdalja je razdeljena na sedem etap in vsak dan bo treba preteči eno. Zajeten fascikel dopisov in navodil ima že za ta tek, na katerega je bil posebej povabljen kot eden od 26 najboljših supermaratonov na svetu. S sponzorji potovanja in nastopa si tokrat pretirano ne beli glave. Ena od pivovarn bo zanesljivo moj sponzor, pravi v žalih, pa tudi Planika mi bo zanesljivo spet naredila dobro tekoško obutev.

Dušan je konec tedna skupaj z drugimi kranjskimi supermaratoni tekel v Pisto pri Firencah. Sicer normalno trenira, tudi na dopust bo šel, vendar tudi tam na trening ne bo pozabil, oziroma ne bo mogel, ker se enostavno brez vsakodnevnega teka ne počuti dobro.

Vaša zmaga in rekord v 24-urnem teku v bistvu preseneča, saj največje uspehe dosegate na daljših, večdnevnih tekih, tu pa je šlo le za dobreih 250 kilometrov.

"O tem sem že razmišljal in pri sebi vedno bolj prihajam do tega, da lahko zmagam na daljših progah, na 24-urnem teku pa lahko dosežem najbolj optimalen rezultat. Moral bi ga teči vsaj trikrat letno, ne pa samo enega, kot je bilo letos. Tek na 24 ur je nekaj posebnega. Jaz sem med tekom eno uro počival in opravil dve masaže ter tako izgubil 17, 18 kilometrov, kar je rezerva. Šlo bi tudi brez počitka, čeprav so bili pogoji za tek slabii. Mrzlo je bilo. Vendar grem jaz, če sem utrujen, počivat, ne pa, da se vlečem po progi. Če se spočijem, lahko kaj hitro nadoknadim zamujeno."

Na Kitajskem se začenja tek 24. avgusta. Imate morda kaj več podatkov o prvem tovrstnem teku na svetu?

"Edini Jugoslovani bom. Vem le to, da bo tek dolg 500 kilometrov, da bo razdeljen na sedem etap in da se bodo za končno uvrstitev šeštali dnevnici časi. Povabljenih je 26 ali 27 najboljših. Ali bo nastopil Grk Kuros, še nem. Mednarodna atletska zveza ga je kazovala, ker je tekel v Južni Afriki. Proga bo potekala po zidu, ob zidu, kjer na njem ne bo mogoče teči, nekatere etape pa tudi v brezpotju, v divjinah, celo pa za javnost zaprtih območij Kitajske. Kolikor se spoznam na Kitajsko in kolikor vem o zidu, na Kitajskem namreč še nisem bil, je teren razgiban, težak, poln vzponov in spustov. Mislim, da bo treba pred odhodom trenirati na podobnih terenih."

Tekaci boste nastopili v dobrodelne namene. Verjetno je prav to vzrok, da so Kitajci pustili organizirati ta tek.

"Verjetno. Organizatorji teka so Angleži in Američani, ki zagotavljajo 2 milijona dolarjev v nagradnem skladu. Tekači se nagradam odpovedujemo. Milijon dolarjev bo šel za prizadete otroke na Kitajskem, vsi ostali, če bomo med dobitniki nagrad, pa odstopamo denar dobrodelnim organizacijam svojih držav. Jaz ga dajem Zvezzi za šport in rekreacijo invalidov Jugoslavije. Pravila tekmovanja so tu zelo jasna."

Tek po kitajskem zidu vas bo izčpal. Bo to letošnji zadnji večji tek?

"Vabijo me na razne tekmice in se moram odločati, kam grem in kam ne, kaj je smotreno in kaj ne. Verjetno se bom udeležil še enega teka za evropski pokal v teku na 24 ur, kjer sem en tek že dobil, dobra uvrstitev na drugem teknu pa bi mu prinesla tudi visoko uvrstitev v generalni uvrstitev pokala."

Dušan, pa srečno in uspešno na Kitajskem! ● J. Košnjek

Dve zanimivi prireditvi v Bohinju

Taborniški tek in triatlon

Taborniški tek okoli Bohinjskega jezera bo v soboto, 21. julija, triatlon Bohinj 90 pa naslednjo soboto, 28. julija.

Bohinj, 10. julija - Taborniški tek okoli Bohinjskega jezera organizira Turistično društvo Bohinj in Odred dobre volje iz Ljubljane v sodelovanju z organizacijskim odborom za bohinjske prireditve. Tek bo v soboto, 21. julija, ob 18. uri. Start bo pred hotelom Jezero, cilj pa pod Skalco. Prijava bodo sprejemali dve uri pred začetkom tekmovanja. Vsi udeleženci dobijo toplo obrok in spominsko majico, najboljši v posameznih kategorijah kolajne, sicer pa znaša startnina za tabornike 30, za ostale pa 50 dinarjev. Pojasnila daje Turist biro Bohinj tudi po telefonu 723-370. Tabornice in taborniki bodo razdeljeni v dve starostni skupini: do 30 in nad 30 let, rekreativci pa bodo imeli več skupin. Ženske do 24, od 25 do 34 let in nad 35 let, moški pa do 29 let, od 30 do 39 let, od 40 do 49 let in nad 50 let.

Triatlonci pa bodo prišli na svoj račun naslednjo soboto, 28. julija. Prvi triatlon Bohinj 90 se bo začel ob 16. uri na kopališču ob Bohinjskem jezeru. Začeli bodo s plavjanjem na pol-drug kilometer dolgi razdalji, sledilo bo kolesarjenje na 40 kilometrov, ki bo končano ob 18. uri, nato pa bo start teka na 10 kilometrov, ki bo končan ob 19. uri. Eno uro kasneje bo pod Skalco razglasitev rezultatov. Prijava bodo sprejemali do 23. julija, pojasnila pa daje Turist biro Bohinj vsak dan med 7. in 18. uro. Startne številke bodo začeli razdeljevati na dan tekmovanja ob 14. ure dalje. Vsak nastopajoči dobi majico in topel obrok. Triatlonci bodo razdeljeni v pet skupin: enotna skupina do 18 let, od 18 do 29 let, od 30 do 39 let, od 40 do 49 let (mlajši veterani) in nad 50 let (starejši veterani), triatlonci pa v dve skupini: od 20 do 34 let in od 35 let dalje. Startnina je 120 dinarjev in jo je treba nakazati po poštni nakaznici z letnico rojstva na Turist biro Bohinj, 64265 Bohinjsko jezero, za Triatlon Bohinj 90. ● J. Košnjek

V Kranjski Gori zaključili 7. evropsko prvenstvo v letenju z zmaji

Po pričakovanju: John Pendry in Britanija

Poklicni pilot zmaja Pendry je že pred prvenstvom veljal za favorita, pa tudi ekipna zmaga Anglie je bila pričakovana, saj je med prvimi dvajsetimi zmajarji kar pet Angležev.

Kranjska Gora, 8. julija - V nagonovor na zaključku 7. evropskega prvenstva v letenju z zmaji v Kranjski Gori, na katerem je sodelovalo 110 navdušencev prostega letenja iz 23 držav, je predsednik organizacijskega komiteja Zdravko Krivina povedal, da jim je uspelo izpeljati 9 tekmovalnih dni in da so bili doseženi optimalni rezultati. Zahvalil se je vsem, ki so sodelovali na prvenstvu in pomagali pri organizaciji, še posebej pa meteorologom, armadi, mednarodni žiriji in celjski Metki, ki je največ prispevala k opremi naših zmajarjev.

Najboljšim trem v tolažilni skupini so podelili nagrade Fructala, najboljšim v finalni skupini 44 zmajarjev pa diplome, kolajne in pokale. Ekipni evropski prvak je Velika Britanija v postavi John Pendry, Robert Whittall, Andy Nelson in James Peter Harvey. Drugi so bili Francozi z odličnima Alainom Chauvetom in Richardom Walbeckom na čelu, tretji pa so bili Italijani, ki so po navadi, bučno slavili kolajno. Evropski prvak med posamezniki pa je s 4905 točkami postal John Pendry (Velika Britanija), 33-letni zmajar iz Brytona na jugu Anglike. Drugi je Avstrijec Manfred Ruhner s 4694 točkami, treji pa Anglež Robert Whittall s 4600 točkami. Jugoslovani beležimo z 20. mestom Franca Peterne iz Kranja lep uspeh glede na to, da je našim zmajarstvu predvsem ljubiteljstvo, v Kranjski Gori pa je bilo med finalisti kar precej profesionalcev.

John Pendry, evropski prvak, je po zmagi povedal: "Doma sem iz Brytona na jugu Anglike, zaposlen pa sem kot prodajni direktor v tovarni zmajev in ja-

"Dvajseto mesto na evropskem prvenstvu je zame velik uspeh. Želel sem doseči tako uvrstitev, zato sem se tudi trudil. Škoda, da sem prve tri tekmovalne dneve v predtekovanju zaostal in sem šel z malo točkami v finale. Mogoče sem preveč hotel. Če bi se ekipa udeležila vsaj ene močne tekmme v tujini, bi imeli več izkušenj z velikimi tekmovanji. Med menoj in ostalimi v reprezentanci niko velike razlike. Odvisno pa je od tega, koliko je kdo borben. Jaz sem prvenstvo resno jemal, od ostalih pa vsak zase najbolje ve. Res pa je, da imam zaradi streljanja več tekmovalnih izkušenj. Zadnji tekmovalni dan v finalu sem imel nekaj smole. Če bi prišel do cilja, bi dobil dobreih 100 točk več, prišel pa bi na 17., 18. mesto. Vseeno mislim,

da je bila vsa ekipa uspešna, sotekmovalcem pa se moram zahvaliti za pomoč z zemlje med finalnimi tekmovanji."

Domačih tekmovanj je malo. Tudi zmaje je treba kupovati na

tujem. Oboje je ovira pri doseganju večjih uspehov.

"Letim z ameriškim zmajem Willswing. Glede treninga in tekmovanj pa nam je letos veliko pomagala liga, ki jo je organiziral Bojan Marčič. V prihodnje bi nam še pomagala, seveda pa bi bile dobrodoše tudi močnejše tekme zaradi izkušenj. Sicer pa sem po naravnih borben. Z mnogimi športi sem se že ukvarjal. Med drugim tu di z rallyjem. Rekli so, da niti nisem bil slab. Z zmajarstvom sem se začel ukvarjati pred štirimi, petimi leti. Napredoval sem, čeprav sem začenjal z veseljem in strahom. Držim se načela: uči se na napakah drugih, lastne so predrage. Zmajarstvo je tudi naporen šport. Iztrši te. Ko smo imeli med prvenstvom prost dan, sem samo jedel, pil in spal. Toliko kondicije kot najboljši le nimam. Kapo dol pred njimi. Oni stalno letijo, menjajo terene in so v Kranjski Gori celo negodovali, zakaj je treba imeti prost dan. Februarja bo v Brazilijo svetovno prvenstvo. Trajalo bo 14 dni, vsak dan bo od treh do štirih ur tekmovanja. Mislim, da bodo tam pogojedilni, z blagim ravniškim dvigovanjem, brez hribov. Radi bi šli tja kot ekipa, saj bi se marsičesa naučili in tudi kaj dosegli."

V primerjavi z drugimi reprezentancami ste Jugoslovani slabše opremljeni.

"Naš glavni sponzor je bila Metka iz Celja. Lepo nas je opremila. Imel sem kar malo odpora zoper njen kombinaciju, saj sem bil vajen svoje bunde, vendar se je izkazalo, da je kombinacija odličen. Na zunaj je bil prepojen z znojem, vlogo, jaz pa sem bil popolnoma suh. Res, odličen izdelek."

● J. Košnjek

Občinska vaterpolska liga

Triglav brez poraza vodi

Kranj, 4. julija - V letnem bazenu v Kranju se je v nedeljo končal prvi del letos ustanovljene občinske vaterpolske lige, v kateri nastopa šest ekip. To so Triglav I in Triglav II, Kokra, Vodovodni stolp in dve ekipi novoustanovljenih društv. To sta ekipi Omnia šport in VK Gorjanci. Najboljšo igro so v prvem delu pokazali igralci Triglava I, ki v petih kolah niso izgubili nobenega srečanja. Na preostalih dveh mestih pa sta VK Gorjanci in VK Kokra.

Izidi V. kola - Triglav I : Kokra 8 : 5, Vodovodni stolp : Triglav II 8 : 10, Gorjanci : Omnia Šport 14 : 4.

Lestvica po prvem delu:

Triglav I	5	5	0	0	1	47:23	10
Gorjanci	5	3	1	1		46:30	7
Kokra	5	3	1	1		31:26	7
Vodovodni stolp	5	1	0	4		38:43	2
Omnia Šport	5	0	0	5		23:58	0

● D. H.

Upi kranjskega kegljanja - Mladinska ekipa Kegljaškega kluba Triglav iz Kranja v Sloveniji nima prave konkurenco, prav tako pa je med najboljšimi tudi v Jugoslaviji. Marko Oman, Boštjan Mihelič, Vane Oman, Samo Vehovec, Damjan Hafner, Tomaz Oman in Nejc Potočnik, na fotografiji so skupaj s trenerjem Vinkom Šimnovcem (v sredini) in predsednikom Kegljaškega kluba Triglav Milanom Vehovcem (prvi z desne), so najboljše slovensko moštvo in drugo najboljše v državi. Na prvenstvu Slovenija sta bila razen tega Triglavova para drugi in tretji, v posamični konkurenči pa so mladinci Triglava osvojili kar štiri mesta med šestimi najboljšimi, med njimi tudi prvega in drugega, Boštjan Mihelič pa je bil četrti na državnem prvenstvu. Njim se utegne kmalu pridružiti 13-letni Dejan Zajec iz Kranja (na sliki), ki za zdaj tekmuje v pionirske tekmovanjih. Pionirji so razdeljeni v štiri kategorije, Dejan je pa najboljši v kategoriji 13-, 14-letnikov. Pionirji tekmujejo z manjšo kroglo. Dejan je nastopil na dveh republiških tekmovanjih in je enkrat že zmagal. Njegov najboljši izid je 374 podprtih kegljev iz 50 lučajev na polno in 50 na prazno. Sicer pa je kegljanje v Zajevi družini doma, saj mama tekmuje v ženski ekipo Triglava. ● J. Košnjek, sliki G. Šink

Oktobra v Kranju

Prešernov supermaraton

Kranj, 6. julija - Šestega oktobra bo v Kranju Prešernov supermaraton, tek na 60, 42 in 21 kilometrov. Organizacijski odbor zato vabi k sodelovanju vse, ki želijo priredebit izkoristiti v svoje reklamne namene, obenem pa pomagati pri zbiranju drah za tekače. Reklame bodo zbirali do konca julija, prispevke pa do 20. septembra. Kdor želi zvedeti več informacij, jih lahko dobi vsak ponedeljek po telefonu (062) 35-717, ob petkih pa v Kranju na Titovem trgu 16, kjer jih bo dajal tehnični vodja maratona Stane Bobek. ● J. K.

Za pokal Mojstrane

Mojstrana, 9. julija - 15. julija bo ob 8. uri turnir v nogometu na nogometnem igrišču na Prodih v Mojstrani za pokal Mojstrane. Prijavnina za udeležbo je 400 dinarjev. Prijavite se lahko v gostišču Kepa ali po telefonu 89-012. Žrebanje bo 14. julija ob 20. uri v Krmi v Mojstrani. - ● D. S.

**Nogomet
Vabilo
na tretji turnir**

Kranj, 10. julija - Še danes do poldneva spremjamajo na Zvezni telesnokulturnih organizacij kranjske občine, Partizanska 27, telefona 21-235 in 21-176, prijave za tretjo skupino turnirja v malem nogometnem Kranj 90. Finale bo avgusta, vanj pa se uvriši osem najboljših moštev. Za tretji turnir bo žrebanje jutri, 11. julija. Prijavnina za vsako ekipo je 300 dinarjev,

Kranj je dobil svoj Biohram - Počasi, a vztrajno oživlja nekdanji Mohorjev klanec v Kranju. V četrtek so zraven Elitnih trgovin odprti BIOHRAM Pojibič d.o.o. Kranj, kjer bodo kranjske gospodinje lahko kupovale samo zdravo hrano za otroke in odrasle, zdrave čaje, mazila iz zelišč in podobno. Tu se dobijo tako zelo iskana mazila bioenergetika Staneta A. Oblaka iz Škofje Loke, naravno mandljevo in orehovo olje, zeliščne kopeli za otroke, Žitova "natura", vsa dietetika za sladkorine in druge bolnike, enemoni, diemoni, frutke za otroke, naravne Fructalove in Presadove sokove, izdelke "Tete Lize", kot so džemzi brez dodatka sladkorja, med in proizvodi iz medu - za sladkorine bolnike je posebej tu manj sladek med z akcije - kostanjev za srce, tu so vsi Medexovi apि- proizvodi. Tudi těstevine so nekaj posebnega: špinacne, čokoladne, ajdove, originalne italijanske, A-testevine z dodatkom vitamina A, neglaziran riž, pa bučno in pravo olivino olje, prepeličja jajca, ki nas, če naredimo kuro, pomladne, pozdravijo vse tegobe. Tu se dobijo tudi mleko za dojenčke Bembim in čaji patra Aščica in še kaj. A naj rečem besedo še o kruhih: V BIOHRAMU prodajajo vse zdrave kruhe kranjske pekarne, ki so brez konzervansov in drže po pet do osmih dni: kruh s sončnimi semeni, ki zmanjšuje sladkor v krvi, sojin kruh, BIO kruh, Alpin - mešanica pšenične in ržene, Rogena - mešanice pšenične, ržene in ječmenove moke, koruzni hlebčki in še kakšen. Vsak dan je tu kruh svež. Skratka, trgovina, kakršno smo potrebovali. - Foto: D. Dolenc

PRAV JE, DA VEMO

Kitajski ohrov

V naših razmerah v nobenem primeru ne smemo sejati kitajskega ohrova prej kot od sredine julija dalje. Kitajski ohrov sodi med rastline, ki se najbolj bujno razvijajo v kratkih dneh in dolgih nočeh, zato je to izrazito jesenska rastlina. Sejemo ga na gredice, ki jih izpraznimo julija. Raste v vsaki srednje težki redilni vrtni zemlji, kjer mu ne primanjkuje vlage. Če računamo, da zraste v zelo kratkem času, lahko rečemo, da dobimo zelo obilen pridelek. Uporaben je kot izdatna zelena solata, daje pa tudi okusno kuhanjo prikuho. Sejemo ga v kupčke, da ne razsipavamo brez potrebe semena. Vrsta od vrste naj bo oddaljena po 40 cm, v vrsti pa posejemo 4 do 5 semen na vsakih 35 do 40 cm. Ko semevzali, pustimo le po eno rastlino v skupini. Imena sort so prav vzhodnjaška: Wong Bok, Cihili, Nobori, Hakusai-hoo, Petsai in Kantonski ali Torpedo. Večina sort ima podolgovate, (torpedaste) čvrste glave, nekatere pa so tudi bolj okroglaste.

Sedemletni Miha zelo rad riše in gleda risanke. Od risanih junakov mu je najbolj pri srcu princ z Eternie, močni Hi-men. V upodobitvah Hi-mena je Miha postal pravi mojster.

Zares je pokukal V zgodovino gradu Brdo

Zares je naslov glasila, ki so ga izdali v Osnovni šoli Josipa Broza Tita v Predosljah. Osrednja tema je posvečena gradu Brdo. Učencem in njihovim mentorjem je uspelo najti nekaj literatur, po kateri so povzeli zgodovino gradu, posebej veseli pa so bili podatkov, ki so jih dobili ob obisku Brda. V glasili objavlja jo plemiške grbe in rodnoven gospodarjev. Prvi, ki je grad 1502. leta tudi dal zgraditi, je bil Jurij pl. Egkh-Hungerspach, zadnji knez Pavle Karadjordjević do 1941. leta, ko so grad zasedli okupatorji. Leta 1946 je grad postal državna last FLRJ, 1961. leta pa je prešel v last slovenske vlade. Učenci so - podobno, kot je grad oziroma grajsko gospodstvo raslo, propadalo in spet raslo - napisali tudi nekaj malega o vsakem lastniku.

Tako pišejo o zidavi gradu Brdo: Pri zidavi so morali pomagati podložni kmetje. Vsak podložnik je bil dolžan opravljati tlako pri zidanju toliko časa, dokler je trajalo delo. Kdor je imel konje, je moral dovzati les, kamene in pesek, drugi pa so morali pomagati zidarjem. Grad je bil zidan kot enonadstropna, arhitektonsko zanimiva stavba, zidana v četverokotu s posebnimi prizidki na vogalih. V njem je tudi baročna kapelica svetega Mihaela.

Pa še kratke zapis o Brdu danes: Kompleks Brdo z rezidenco in hotelom Kokra obdajajo lepote naravnega okolja. Celotno zelišče obsega okrog 600 hektarov. Na tej površini se nahaja gojitveno lovišče, ki zavzema največji del in kjer je možen lov na visoko divjad, parkovne in zelene površine, hipodrom in rejni center, vrtanja in objekti za kmetijske dejavnosti.

Dva kompleta, štiri možnosti

Letošnja moda je primerna tudi za močnejše postave. Aplikacije na našem modelu spominjajo na predvojna in prva povojna leta in izredno lepo poudarjajo prazničnost in žensvenost. Za svečnejše priložnosti jo lahko oblečemo v komplet - material je mešanica poliestra in lanu - lahko pa kombiniramo s kompletom iz viskoze, s širokim krilom ozirama pisano dolgo bluzo čez ozko krilo.

V četrtek v R3

R3 Trgovina (na Mohorjevem klancu v Krnaju) bo organizirala predstavitev AMC sistema kuhanja brez vode in pečenja brez maščob, FRUTILINE sistema za pripravo sokov, pasteriziranje in konzerviranje sadja ter zelenjave, prikaz SYNFONIE kompleta za družino, demonstracijo ATMOSFERE (revolucija na področju grelnih teles), ter prikaz SECUQUICK sistema priprave hrane. Predstavitev bo v četrtek, 12. julija, od 16. ure naprej. Možnost nakupa z obročnim plačevanjem!

IZ ŠOLSKIH KLOPI

Biserna poroka prababice in pradedka

Nekateri redki ljudje dočakajo lepo starost, vendar še manj v zakonskem stanu, saj v življenju ne sije vselej le sonce. Zato pa take ljudi cenimo, saj vemo, da niso vselej živel le lepo in prijetno. Ljudje pa so si izmisliši za posebno okroglo obletnice še imena kot zlata, biserna in diamantna poroka, ki pa so zelo redke.

Moja, rečem jima Brezjarjeva mama in ata, pa sta že dočakala 60-letnico svoje poroke.

"Bisernoporočenca!" smo tisto soboto govorili vnuki, pravniki, sinovi... pred cerkvijo na Kokrici. Vsi smo se spogledovali. Na oblekah smo imeli pripete nageljčke, na obrazih pa smehljajoče poteze. V cerkvi, kjer sta ata in mama sklenila poroko še za nadaljnji veliko let, smo jima tudi čestitali, jaz pa prebral dobrodošlico ob tem jubileju.

"Kako so vsi raznčeni!" me je preblisnila misel, saj se bo vsak čas vlija ploha solz.

Potem smo se posedli v avtomobile ter odpeljali v Srakovlje na slavnostno kosošilo, kjer je bilo obilo smeha in glas harmonike. Poleg tega dodajam majcenje pripombe; poleg mene se je slišalo le cmokanje. Vse je pozdravila tudi atova sestra, nuna, ob kateri so imeli nekateri pripombe, vendar je vse pogumno ugnala v kozji rog. Nekaj hvale smo prepustili še kuharicam in fotografom, ki so publisovali z aparati vseh vrst.

Da, tista sobota mi bo res ostala v spominu, sploh ob navzočnosti dveh ljudi, ki sta prezivala skupaj že toliko let.

Matiček Žumer, 5. b r. OŠ Matije Valjavca Preddvor

Nekoč je šla cerkev s Šmarjetne gore v Srednjo vas

Lani in letos smo brali, kako so na Šmarjetni gori k zvoniku prizidalci cerkvico. Mnoga leta je zvonik sameval brez cerkve. Ob tem se moj ata spominja, kaj mu je leta 1945 o tem povedal Potratov Janko s Primskovega.

Cerkve sv. Marjetete je šla iz neznanega razloga s Šmarjetne gore v Srednjo vas pri Šenčurju. Zato sta v tej vasi ob zvoniku dve cerkvi, torej naj bi bila ena s Šmarjetne gore. V spomin na ta dogodek je bila vsako leto 15. avgusta zjutraj v jarku, ki so mu pravili Galetove ježe, trava brez rose. Ta jarek je bil dolg približno 300 metrov in širok okrog 10 metrov. Potelek je približno v zračni črti med Šmarjetno gori in Srednjo vasjo. Sedaj ga ni več, ker so ga spremenili v njivo. Povedati je treba, da je 15. avgusta na Primskovem "semenj", to je dan, ko slavijo patrona primskovske cerkve.

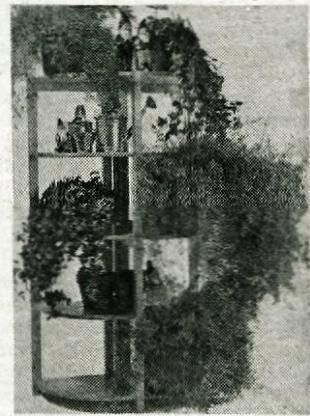
V zvezi s praznovanjem cerkvenega patrona 15. avgusta je bil tudi naslednji, zdaj nič več znan običaj.

Ta dan so pastirji gnali krave na pašo zelo zgodaj, mnogo prej kot po navadi, takole okrog druge ali tretje ure. Tisti, ki je bil zadnji, je "pominek poglodal", kar je bilo seveda sramotno, saj je bil "pominek" svinjski korito.

Neva Nahtigal, OŠ Staneta Žagarja Kranj

Zelenje v stanovanju

Saj se spominjate stojal za rože naših starih mam. Predvojni mizarji in kolarji so se kar merili, kdo bo naredil lepše zavitega. Na najsvetlejšem mestu v spalnici, pri oknu, je stal in najlepši asparagus in velika srca so imela tu častno mesto. Danes, pri manjših stanovanjih smo bolj praktični: na čim manj prostora spraviti čim več lončnic. Stojalo, ki ga predstavljamo, lahko može mimogrede zbijajo skupaj iz nekaj letov in tanjših deščic, ki jih na prednjih strani zaokrožijo. Ne bojte se, preprostajo izdelavo in vse napake bodo pokrile rastline.

Fantazija cvetov

Navajeni smo, da mora cvetje v vazi stati pokonci. Zakaj jih ne bi enkrat za spremembo položili v nizko posodo: podložimo širok list, nanj razvrstimo cvetove tako, da bodo pečljiv v vodi in jih zakrijemo z vejicami takšnega ali drugačnega zelenja.

Ljubezen

Ljubezen diha lepoto, se smeji, doživlja mehko, topila upanja... Včasih pa je kot vrtnica; na začetku deheteca, ljubljena vrtnica... Zbodeš se vanjo, pred teboj se vse ruši, doživljaš sovraščvo v istrah. Nataša Fister, 8. a r. OŠ Franceta Prešerja Kranj

Vrba

Vrbasta vrba,
ta velika goba,
z vejami opleta,
nastala bo omleta.
A v njej so muhe, ptiči
in še mali hrošči glaviči.
Iz njih nastala je obara,
ki pa je nihče ne mara.
Blaž Antonič, 4. c r. OŠ Petra Kavčiča Škofja Loka

Filmska nagradna uganka

Večina odgovorov, ki smo jih prejeli na zadnjo nagradno uganko, je pravilna. V Policijski akademiji je zaigral Bubba Smith. Po dve vstopnici za ogled katerekoli filmske predstave v dvoranah Kino podjetja Kranj (v Kranju, Tržiču, Kamniku ali na Jesenicah) dobita: Klemen Oviček, Kranj, Lojzeta Hrovata 5, in Mojca Marcen, Kranj, Gorenjskega odreda 14. Čestitamo!

Zdaj pa k novi nagradni uganki. Prizor na sliku je iz filma Pustolovščine barona Muenchausa. V petek bodo film v Kranju prvič predvajali v letnem kinu pri gradu Kieselstein, v kino dvorano pa bo prišel konec julija. Film, ki je nastal v britansko-zahodnonemški koprodukciji, je delan po znani literarni predlogi, ki smo jo nekdanji otroci navdušeno prelistavali, zagotovo pa knjigo poznate tudi vi. Popisuje dogodivščine barona Muenchausa, ki ga domisljajo tako zanese, da ne ve več, kaj je res in kaj ne. Baron leti na luno, kjer se sreča s kraljem in kraljico, pade v vulkan do južnih morij, jezdi na topovski krogli, sreča smrt... Na čudnem popotovanju, ko iše svoje štiri prijatelje, ga spremlja deklica Seli.

Vprašanje za nagradno uganko: pod kakšnim imenom še poznamo barona Muenchausa? Odgovore pošljite do 19. julija na naslov: ČP Glas Kranj, 64000 Kranj, Moše Pijadeja 1 - za nagradno uganko Iz šolskih klopi. Dvema izzrebancema bomo poslali po dve vstopnici za ogled filma, ki jih poklanja Kino podjetje Kranj.

Če se vam je ob prebiranju seznamov o Elanovih črnih stanovanjskih pufih meglilo pred očmi in dvignila temperatura, bi vam vročico ob Elanovih kriminalnih stanjih in dejanjih nemara pregnala pomisel na najlepši del nedavnega Markovičeva paketa: postal boste delničarji!

Uf, uf!

Mafijski Elanov klan gor ali dol, stotavžent nemških mark črnega posojila na družinico - to ni nič, če vam imena na seznamu ne povedo tudi tega, da je med njimi kar fletno število uglednih gorenjskih finančnikov, ki so leta nazaj neumorno rovali Elanov stanovanjski fond.

Nas bo vse skupaj enkrat kap sunila, če dobimo še kakšen Elanov seznam, recimo kakšen mafijski seznam prve lige? Da dobiš po suhem nekaj deset tisoč mark, si lahko zdobaviš kvečjemu nekaj centralnih kurjavic zase in za žlahto, si v avtomobilski konzignaciji izbereš kakšen modelček in odpreš kakšen kafič. Vse to pa je le drobič... pričakovati je, da ugleda beli dan tudi prva liga, ki si je kupovala apartmaje, ustavljala zasebne firme in se vozila z lastnimi gliserji.

Ne, nič se jim ne bo zgodilo, kljub vaši grozi in jezi navkljub: finančniki bodo še naprej na uglednih finančnih mestih po slovenskih firmah in še kar naprej bodo neutrudno vohali, kje bi kaj pljunili. V kakšni pravni državi bi jim vse lepo zaplenili in jih zaklenili - s tem, da bognedaj ne bi nikdar več živi se deli v kakšnem računovodskem fotelu! Tu pa si delavska raja

TEMA TEDNA

DELNIČARJI

nabaše žepe z žebliji in sune kakšne zdelane delovne rokavice - adijo, zavpije disciplinska komisija. Vija vaja - ven!

In tako ti tudi na prelepo Gorenjsko pljusne še Markovičovo delničarstvo. Ta pravo delničarstvo, ne delniški lumperaj al Elan!

Madonca bo fino!

Koncept je sicer rahlo nejasen. Nas, bodoče delničarje, sem in tja zbega podatek, da je lastnine za reprivatizacijo cirka

300 starih milijard dolarjev, na drugi strani pa imamo vsi državljančki komaj kakšnih 15 milijard prihrankov. A bo že šlo! Nam vedno gre! Važno je, da najdemo titularja lastnine, kot se vehementno zahteva. In kar nas, zgodovinsko gledano, postavlja v neolitik.

Ko bomo delničarji »titularji« dela lastnine in bomo operativi z delnicami in pohopsali vse obresti, bomo na koncu. Moralo seveda, kajti materialno bo šlo za najbolj uboge delničarke na 2.000 milij zemeljskega premora. Če individuumi lahko pokupimo delnic le do višine treh letnih plač, so domala vsi delničarji z Elanovim objavljenih, posebej pa neobjavljenih seznamov prave »perle«. A kljub vsemu delavskemu raja kar umira od želje, da še enkrat pa še enkrat pa magari stokrat kupi lastno firmo. Tovrstna zavest je svetovni unikum: najprej zgradiš grad, potem pa ga še enkrat sam od sebe kupiš. Po dumpinski ceni sicer, a kupiš ga le. Nekega lepega dne sediš na verandi in z grozo ugotovis, da ni si noben titular. In hopsa - v titularni obsedenosti kupiš lastno verando!

Vse za titular in lastninske nakupe, naj gre zadnja krvica iz štalcev in zadnji dinar iz nogavice! Vse za moralo in vrbaca na strehi, pravi hopsarji družbenega lastnina pa z cvenk in golobom v roki. Nam, poslušni raji torej neke nezanesljive in utopčene dividende, tistim delničarjem, ki so se v zlati inflacijski dobi zagrizli v raznorazne črne fonde, pa nepremičnine, dosmrtna renta in krasen kseft.. ● D. Sedej

Maxi prijazna mini trgovina

Sladokusi jo prav dobro poznajo, to malo specializirano delikateso v Prešernovi ulici v Kranju, ki je pred nekaj leti dobila pomenljivo ime MINI-MAXI (za mini lokal in maxi ponudbo). Že takoj ob prvem obisku je človeku jasno, zakaj je tu skoraj vedno treba čakati v vrsti: pestra in zelo kvalitetna ponudba delikates (edino tu se dobijo izdelki iz konjskega mesa), ob tem vedno kaj po ugodni ceni, postrežba pa hitra in ob tem - no, nekaj posebnega! Ne le nasmeh, sproščena prijaznost in ustrežljivost, pač pa tudi nasvet in predvsem takojšen "izvolite, poskusite!" vsakokrat, kadar se zdi, da se kupec ne more odločiti. Priznajmo, tega človek ne doživi "na vsakem vogalu".

Tatjana Turk, Beti Krč, Damjana Kokalj, Nataša Hlupič in Majda Mežnarič, stare povprečno petindvajset let, že nekaj let kot lepo usklajena ekipa dokazujojo, kako je odnos prodajalec-kupec lahko tudi nekaj več. Tovrstna ustrežljivost ni kakšna posebna zahteva maticnega podjetja Živila, čeprav v to prodajalno že po tradiciji nameščajo mlade in prijazne prodajalke. Plačane so res po prometu, a zato vseeno niso na boljšem kot njihove kolege v drugih poslovničnah, saj so prodajalci v manjših, klasičnih trgovinah, praviloma slabši plačani kot v večjih, samostrežnih.

Tu vedno delamo take prodajalke, ki rade opravljamo svoj poklic, smo rade prijazne in smo najbolj zadovoljne takrat, kadar je zadovoljen kupec. Vsaka prodajalka, ki na novo pride med nas, se od drugih dobesedno "naleže" tega načina prodajanja. Nataša je prišla pred kratkim in pravi, da se je šele tu naučila biti dobre volje in nasmejana v odnosu do strank," pravi Majda Mežnarič, poslovodkinja, in doda: "Sistem pokušanja izdelkov pomeni, da stranka res vzame tisto, kar je njej osebno všeč in še nikoli ni nihče ničesar prinesel nazaj. Imamo v glavnem stalne stranke, ki točno vedo, kakšno kvaliteto to dobijo. Že naši dobavitelji vedo, da vzameмо le najboljše blago, ves čas pa se trudimo, da zagotovimo vse tisto, po čemer stranke povprašujejo."

Petperesa deteljica iz delikatese Mini-Maxi: Damjana, Nataša, Beti, Majda in Tatjana (od leve proti desni)

Kot kaže, je v tej prodajalni želja kupca res ukaz, saj dekleta na primer začnejo z delom tudi ob treh zjutraj, kadar je treba do osmih pripraviti narezek za veliko število ljudi. Zaradi tovrstnega, lahko bi rekli več kot poslovnega, odnosa do strank, se prijaznim dekletem v Mini-maxiju včasih zgoditi tudi kaj izrednega. Lani pred Novim letom je menda nekdo naročil narezek in ga nato odpovedal, ko je bil ta že narejen. Dekleta so uspela narezek prodati in ga seveda zato stranki niso zaračunale. Mož je vztrajal pri plačilu, če da si sicer drugič ne bo več upal naročiti. Prodajalke denarja niso hotele vzeti, teden dan kasneje pa so po ponovnem naročilu narezka z vrnjenimi pladnjemi doble tudi izvod položnice, na kateri je pisalo, da so delavke Mini-Maxi prodajalne nakazale osemsto dinarjev za pomoč otrokom, ki so zboleli za rakom. Mimogrede, narezek bi naročnika stal le okrog tristo dinarjev! ● T. Jurjevec, Foto: G. Šink

Male gorenjske vasi

Nemilje

Coprnice malo drugače

Še eno znamenitost imajo Nemilje: Šolarjev čebelnjak. Vsaj sto let so že čebele pri hrišči, že Jože jih ima štirideset let na skrbi. Nikoli ni bilo veliko panjev, največ šestnajst družin je imel in kakšnega "kranjčka", kot sam pravi. Včasih jih je vozil na Jelovico. Ko še ni bilo ceste čez Podblico, jih je vozil naokrog, čez Škofjo Loko. S konjsko vprego, seveda. Zdaj ima le še kakšne štiri parne. Prelep čebelnjak si je naredil pred leti, ves je poslikan na prednji strani, a zaradi gradnje nove hiše so ga prestavili in obrnili. Danes nima prave lege, poslikave ne pridejo prav do izraza. A še vedno ima Jože v njem svojo kamrico, kamor so od nekdaj radi zavili njegovi prijatelji. Posebnost je "ma-rejnca", kot so včasih v hribih pravili omarici na steni, in kate-

ri se je shranjevalo kaj boljšega. Omarica v Jožetovem čebelnjaku je tudi poslikana, kot čebelnjak sam, le da so slike manjše. Akademski slikar Milan Batista se je lotil nekega dne in danes ta mala umetnina spominja na prijatelje, ki so se včasih tu dobivali in izza malih panjskih končnic pili ta sladkega v domačega sadjevca. Tako so nastajale moderne coprnice, ki se vozijo na električnih sesalcih in podobne navrhane. Batista, Belc, Šorli in Kump so se kar kosali, kdo jo bo bolj "pogruntal".

Nemilje so bile partizanske

Ziva legenda je Šolarjev Jože, pri njem so spravljeni dokumenti Nemilj in vseh vasi tod okrog. Vsa ta leta je pisal prostovno kroniko kraja in ker je bilo sodelovanje vasi tod okrog tako močno povezano, je v njej

ČVEK

Udarci politikov

Niti poslanci v Evropskem parlamentu se včasih ne morejo vzdržati udarcev, če pride do političnih razhajanj.

Niso se sicer stepili v skupščinski dvorani, ampak v skupščinski kavarni. Povod za verbalni obračun je bilo vprašanje socialista iz Luxemburga skupini ultra desničarskih poslancev. Vprašal jih je namreč: »Ali vam govor Mandele ni pokvaril apetita?« Lider francoških desničarjev mu je odvrnil: »Kdo je ta pes?« Belgijski poslanec se je zavezal za kolega, nakar ga je »nasprotnik« hotel pljuniti, a je zgrešil. Dobil je odgovor: »Niste samo neinteligenti, ste tudi nespretni...« Epilog: pretep.

Metode se bodo preverile

Zahodni Nemci so se odločili, da znanstveno preverijo trditve princa Charlesa, da rastline veliko bolj uspevajo, če se z njimi pogovarja. Britanski prestolonaslednik je že pred časom dejal, da se najraje spreha po vrtu in se pogovarja z rastlinami.

Zdaj bodo Zahodni Nemci vse to preverili: zasadili bodo dva vrtova s paradižnikom. V enem nasadu bo popoln mir, z drugim pa se bodo tri mesece pogovarjali. Eksperiment je zares zanimiv, vse pa najbolj zanimalo, kdo bo tisti srečnik, ki se bo tri mesece pogovarjal s paradižnikom. In - le kaj mu bo devetdeset dni pripovedoval?

Tekmovanje gorenjskih harmonikarjev

V soboto popoldne se je na prireditvenem prostoru Gorenjskega sejma odvijalo tekmovanje gorenjskih harmonikarjev. To je bilo izbirno tekmovanje za prireditve »Zlata harmonika Ljubečne«. Prejšnja leta se je odvijalo v Begunjah, odslej pa bo v Kranju in naj bi postalo tradicionalno. Vsak nastopajoči je zaigral dve pesmi (polko, valček ali mazurko), strokovna komisija pa je pri tem ocenjevala skladbo, tehniko, ritmiko in dinamiko.

Angela Šterk iz Zgornjih Gorij: Harmonika igram že dvajset let. Najprej sem igrala bas pri očetu, kasneje pa me je pritegnila harmonika. Doma smo bili vsi pevci in vsak je igral kakšen instrument. Na to prireditve prihaja-

učil prijatelj Janez Fabijan. Na tem tekmovanju sem drugič. Prvič sem nastopil lanskoto leto in zasedel sedmo mesto. Letos sem nekaj več vadil in upam, da mi bo tokrat šlo še bolje.

Andrej Azman iz Suhe pri Kranju: Igram že sedem let, vendar

v začetku nisem igral redno. Sele v zadnjem času se nekoliko bolj posvečam harmoniki. Danes bom zaigral dve Miheličevi skladbi: Med kostanji in Harmonika zaigra. Dosej sem že dvakrat nastopil v Ljubečni, lani sem zmagal v Begunjah, igral pa sem tudi že v Avstriji - v Velikovcu.

Vinko Janežič - pevec ansambla Lipa in član strokovne komisije: Prireditve se mi zdi zelo dobra, bilo je le nekoliko premalo reklame, kajti končno je Gorenjska tudi še v okolici Kamnika in Domžal, kjer pa je tudi veliko harmonikarjev, ven-

dar se s tega področja ni še nihče prijavil za tekmovanje. **Marjan Škerljanc** - obiskovalec: Jaz harmonike ne igram, zelo rad pa poslušam njene zvoke.

Na tej prireditvi nisem prvič, prej sem bil že dvakrat v Begunjah. Današnja prireditve mi je zelo všeč, le nekoliko več poslušalcev sem pričkaloval. Upam, da jih bo prihodnje leto več - boljše vzdružje bi bilo.

Klub temu je komisija med dvajsetimi nastopajočimi izbrala devet kandidatov, ki so se uvrstili naprej v polfinale, ki bo v Rogaški Slatini. Prireditve je bila dobro organizirana, tudi nastopajoči so pokazali veliko znanja, škoda pa, da poslušalcev ni bilo več.

M. Č.
Foto: G. Šink

stran le po ena mala fotografija, hrani fotografije iz tistih dñi. Človek skoraj verjeti ne more, da se je iz tistih težkih časov lahko ohranilo toliko stvari. Silno mu je pri srcu tudi spominska knjiga, v katero so mu zapisali besede borci in aktivisti še med vojno; marsikateri od njih ni dočakal slobode.

Nemilje so živele s partizani že od prvega začetka. Marjan

Lepa bela cesta vodi danes skozi Nemilje, kar daje kraju še večji čar vaške pristnosti, toda vaščani si le žele asfalta. - Foto: D. Dolenc

sili. Izdani so bili in danes so napisani na skupnem spomeniku v Cerknem in na obeležju v Zgornjih Novakih, prav na mestu, kjer so padli.

Je bela cesta uglašena...

Česa posebnega si vaščani Nemilje ne želijo. Telefone imajo že dvanajst let, v vsaki hiši, vodo imajo tudi dobro, avtobusne zvezze tudi. Najbolj se jim je odprala pot v svet z železniško postajo Zgornja Besnica leta 1950. Prej so morali na železniško postajo Jošt ali Podnart, zdaj so imeli svojo. Tarkat se jih je kar nekaj vozil na delo v jeseniško železarno. Se danes nekateri vlaki ustavljajo na besniški postaji. Potem je prišel še avtobus. Najprej je vozil le do Zgornje Besnice, nato do Nemilje, zdaj pa že vse do Podblice. Velik napredok je prišel v vas. Tdaj si že le še to, da bi enkrat cesto skozi Nemilje asfaltirali. Saj so lepe bele ceste, tako redko jih še kje vidiš, toda asfalt je le asfalt...

Nasilje v družini

Skrbno varovana zasebnost

Policaji lahko stopijo na prste družinskim teroristom le, če njihova nasilniška dejanja motijo tudi sosede.

Kranj, 9. julija - Po 222. členu KZ, ki govori o nasilniškem obnašanju, je namreč za sprožitev postopka oziroma obravnave pred sodiščem pogoj, da nasilnež s svojim početjem krši pravila javnega reda in miru. Ali z drugimi besedami; če družinski poglavar terorizira ženo in otroke, pa to ne moti sosedov, javni red in mir nista kršena po tolmačenju Vrhovnega sodišča torej ne gre za kaznivo dejanje.

To je prav gotovo velika potuha nasilnežem, saj tako policaji kot delavci centrov za socialno delo ugotavljajo, da je največ nasilnih dejanj prav med štirimi stenami skrbno varovane zasebnosti, pogosto brez prič, možnosti dokazovanja in s tem obravnave na sošču. Če pa priče že so, se zelo nerade vtikajo in izpostavljajo. Tako, žal, mnoga nasilna dejanja nad ženami in otroki ostanejo ovita v plašč zasebnosti, žrtev pa brez možnosti, da se nasilneža odresejo.

Po podatkih UNZ Kranj so policiji lani v devetih mesecih na Gorenjskem kar 612-krat vstopili v zaščiteni zasebni prostor družinskega življenja. V

363 primerih je šlo za izrazito nasilje, ki mu je bortovalo tudi kršenje javnega reda in miru, torej pravna podlaga za predlog sodniku za prekrške (223 primerov) ali kazensko ovadvo. Po tovrstnih kršitvah najbolj izstopajo v občinah Jesenice in Kranj, za njima je Škofja Loka. Po izkušnjah iz centrov za socialno delo je z nasiljem najtesneje povezana nizka socijalna raven kršiteljev. Gre, skratka, za dno družbene leštvice, kjer je običajno navzoč alkoholizem oziroma za družine, ki se po kulturni razlikujejo od okolja, v katerem živijo. Da bi bila tragika še večja, ogrožene ženske pogosto ne upajo ali ne želijo preganjati kršilcev, če-

prav so to njihovi možje, in tiringstvo tega trpijo naprej. Z njimi seveda tudi nemočni otroci. Spomnimo se samo tragičnega dogodka iz Škofje Loke pred leti, ko je mož pred očmi otrok ubil ženo, nato pa še sam storil samomor.

Na temo nasilja v družini je UNZ Kranj pred kratkim organizirala poseben posvet, na katerega je povabilo tudi predstavnike iz občinskih centrov za socialno delo, javnega tožilstva in postaj milice s splošnim delovnim področjem. Splošna ugotovitev je bila, da nasilje v družinah zaznavajo vsi in ga skušajo reševati na najbolj primerne načine, da pa je pravna podlaga za ukrepanje, zlasti za policije in tožilstvo, nasilnem preveč naklonjena. Dogovorili so se tudi, da bodo na tem področju tesneje sodelovali in žrtev družinskega nasilja kolikor mogoče zaščitili. Ena od možnosti, o kateri so na po-

svetu resno razmišljali, je hitra preselitev žrtev iz stanovanja (peklja), ki pa je seveda odvisna predvsem od posluha oziroma možnosti v posameznih občinah.

Različne rešitve, tudi pravne, v zvezi z nasiljem v družinah ponujajo tudi razna gibanja v Sloveniji. Žensko, na primer, ponuja vzorec ameriških držav, da bi po ločitvi, katere vzrok bi bilo nasilje, nasilnež prepovedovali gibanje na določenem območju v bližini žrtve. Za naše razmere je tak ukrep najbrž (še) nesprejemljiv, možne pa so pravne spremembe v okvalifikacijah družinskega nasilja.

Policaji in socialni delavci priporočajo trpinčenim ženam tudi več poguma in odločnosti pri razkrivanju nasilja in nasilnež. Morda bi za začetek pomagal telefon SOS Slovenije, namenjen trpinčenim ženskam in otrokom (061/441-993). ● H. Jelovčan

Pravni okvir Elanovih posojil

Spisek črnih Elanovih stanovanjskih posojil 171 (ne)delavcem, ki jih je, mimogrede, komaj za odstotek celotnega primanjkljaja firme, še naprej buri javnosti. Nekateri trdijo, da je še nepopoln (tudi policija) in ugibajo, kdo vse manjka na njem (sliši se, da so iztrgane tri strani), medtem ko na javnem tožilstvu pravijo, da imajo docela enak seznam, kot so ga spustili v javnost razburjeni Elanovi delavci.

Druga plat, na katero v zvezi s črnimi stanovanjskimi posojili opozarjajo na tožilstvu, je pravna. Naše zastarelo premoženjsko pravo namreč ne upošteva inflacije, ki je bila predlagana in še zlasti lani posebno poskočna, ampak vztraja pri zneskih, ki so jih ljudje tedaj dobili in zdaj zanje odplačujejo drobiž. Seveda bo po teh zneskih - če bo - tudi sodišče merilo odgovornost posameznikov. Če danes nekdo ukrade za več kot 500 dinarjev, je to velika tativna (možnost zapora pet let), medtem ko je bilo črno posojilo 500 dinarjev pred, denimo, petimi leti kar znatna injekcija, ki bi zdaj prisla nadvse prav tudi proslemu Elanu. Naj za primerjavo povemo, da v civilnem pravu sodišče priznava revalorizacijo. Še več dela kot z neinflacijskimi posojili bo tožilstvo bržkone imelo s posojili, ki jih dobitniki ne vračajo.

Naslednje vprašanje je, ali bo prejemnik črnega Elanovega posojila sploh lahko obdolžen kaznivega dejanja, ali ne bo breme padlo le na pleča bivšega Elanovega finančnika? Za prejemnika je bilo posojilo legalno, ali je šlo mimo samoupravnih poti ali ne, v bistvu ni njegov problem. Če mu bo tožilstvo uspelo dokazati, da je vedel za mahinacije, bo sokriv, če ne, se bo njegova krivda končala samo pri zavajanju banke - velja za nedelavce Elana - z nečetnimi podatki. Nekateri se namreč že umno izgovarjajo, češ da so podpisali blanko papirje in niso vedeli, za kakšne poteze v resnici gre.

In še tretja stran: po objavi seznama prejemnikov črnih kreditov, ki so ga v Elanu javno prebrali, se oglašajo nekateri, ki trdijo, da kredita niso dobili. Lažejo ali pa gre res za sposojo nihovih imen? Če, kdo si je imena sposodil in "pokasiral" denar? ● H. Jelovčan

Okužene istrske ovce

Nevarno surovo ovčje mleko, sir, smetana

Kranj, 9. julija - Istra je proglašena za okuženo območje z nevarno bolezni ovac, brucelozo ali t.i. malteško mrzlico, ki so jo odkrili, potem ko je za nju zbolela Krančanka.

Kranjska družina je bila marca na obisku pri znancih v istrski vasi, kjer so postregli z mladim ovčjim sirom. Sredi aprila se je Krančanka zatekla po pomoč k zdravniku. Bolela jo je glava, sklepi, vrat, slabo počutje je spremjalata tudi povisana telesna temperatura. Kranjski Zavod za socialno medicino in higieno je o brucelozni obvestil puljski zavod, veterinarska služba Hrvatske pa je takoj odredila pregled ovac na tem območju. Od že pregledanih živali so ugotovili, da jih je kar 31 odstotkov okuženih z brucelozno. Okužene trope ubijajo. Začasno je prevedena tudi uporaba ovčjega mleka in mlečnih izdelkov s tega območja.

Gorenjem, ki se odpravlja na dopust v Istro, svetujejo, naj ne uživajo surovega neprekuhanega mleka, naj ne kupejo izdelkov, predvsem sirov, ki jih ponujajo prodajalci (tudi avtomobilski cesti) brez ustreznih dovoljenj in potrdil.

Brucelozu se prenaša na ljudi z neprekuhanim mlekom, mlečnimi izdelki in mesom okuženih živali. Še posebej nevarna je smetana ovčjega mleka. Nevarni so tudi stiki z obolenimi živalmi, ki so povrgle. Ljudje, ki zbolijo za brucelozno - bolezen traja več mesecov ali celo let - imajo pogosto temperaturo, tožijo o bolečinah sklepov, pogosti so glavoboli, močnejše znojenje, vse te bolezenske znake pa spremila velika utrujenost. ● H. J.

Mešalnica krmil pod inšpekterskim nadzorom

Na Trati so spet oživelji mokarji

Škofja Loka, 9. julija - Krajevna skupnost je 27. junija obvestila inšpekcijske službe v Škofji Loki in republiškega sanitarnega inšpekторja o ponovnem pojavu rdeče rjavega mokarja v naselju, ki izvira iz KŽK-jeve Mešalnice krmil.

Kmetijska inšpektrija Meta Šubelj je v svojem odgovoru za škofjeloški izvrsni svet zapisala, da je Mešalnica že nekaj let pod stalnim nadzorom in se bori proti skladičnim škodljivcem, kot ji dopuščata stroka in denar. Priponinjava, da bi bilo pametno temeljitev nadzorovati tudi druga skladische zrnatih živil in mlečnih izdelkov na Trati.

O letošnji oživitvi rdeče rjavega mokarjev, ki se radi zajeda v fasade bližnjih hiš, napadajo živila in celo leseno pohištvo, pa je inšpektrica postregla s podatkom, da je Zavod za zdravstveno varstvo Maribor marca v Mešalnici opravil deratizacijo in prvo preventivno dezinfekcijo; druga je bila zadnji dan maja, tretja pa naj bi bila v drugi polovici julija. Po prvi dezinfekciji so se pokazali v vzorcih že živi primerki insektov, zato so po nekaj dneh dezinfekcijo silosov in njihove okolice ponovili ter plinili dve celici, po drugi dezinfekciji pa so dobili žive insekte samo v eni celici, in sicer dva riževa žička, dva primerka žitnega katarja in štiri mokarje. Navzočnost insektov je ugotavljal Kmetijski inštitut Slovenije. Celico, ki je bila že dva krata plinjena, praznijo, da bodo lahko ponovili dezinfekcijo z notranje strani. ● H. J.

Halo, 93

Minuli dnevi so bili za črno kroniko - na srečo - nenavadno puščobni. Prometnih nesreč s hujšimi posledicami prek vikenda ni bilo, tudi poklicni gasilci iz Kranja so imeli opravka predvsem s prevozi karamboliranih in pokvarjenih vozil. V pondeljek, 2. julija, so na Cesti talcev reševali rovokopač, ki je padel v jamo, naslednji dan pa so jih klicali k prometni nesreči na Meji, vendor potem njihova pomoč ni bila potrebna.

● H. J.

KDO SO LASTNIKI?

Kranjske kriminaliste je ob razkrivanju tatin in vломov na območju Pokljuke pripeljala sled tudi do skupine mladoletnih tatičev in vlomlilcev ter mlajših polnoletnih "šefov", ki so lani in letos vlamljali v avtomobile gostov diskoteke na Trebjici v Poljanski dolini. Ker mnogi oškodovani tativi sploh niso prijavili, prosijo vse, ki prepozna avtoradie in druge predmete s fotografije, da se oglašajo (lahko tudi po telefonu) na UNZ Kranj ter pomagajo k razjasnitvi. Žal spisek nakradenih stvari iz avtom na popoln, ker so jih tatiči več že prodali. Naj ob tem še povemo, da so kriminalisti v navezi s pokljuškimi in poljanskimi vloomi odkrili tudi nepridiprave, ki so lani kradli avtomobilske luči v Tržiču.

● H. J.

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

Zlata riba nič več beznica

Po objavi vestiške o gostilniškem obračunu pri Zlati ribi, ko je znani nasilnež V. M. z nožem napadel S. J., se je oglasil užaljeni novi lastnik Zlate ribe in dejal, da v njegovem lokalnu ni več pretepot. V. M. je res udaril S. J., vendor ga je lastnik takoj postavil ven. Kaj se je kasneje dogajalo zunaj, ne ve. Veseli nas, da Zlata riba ni več beznica in se opravičujemo, če smo nemerno oblatili dobro ime.

Pretep zaradi ene?

Naj lastnik Zlate ribe ne zameri, če ponovno omenjam njegov lokal. Pred Zlato ribo so se namreč nekaj po enajsti urri stekli S. T., V. B. in V. Š. ter ona, V. R. So se prepričali o tem, kdo jo bo pospremil domov ali o čem drugem, bodo zaupali sodniku za prekrške.

Strah pred možem

Ženska s C. I. maja je poklicala na pomoč police, ker se je njen mož M. L. hotel pretepoti s sosedom. Ko mu je nakano preprečila, se je jeznoritež skopal nadnjo. Police so ugotovili, da javni red in mir nista bila kršena, da je šlo le za besedni spopad in strah ženske, ki je presodila, da je bolje preprečiti kot zdraviti.

Stožilo se mu je

R. V., tudi s C. I. maja v Kranju, se je pritožila miličnikom, da hoče njen bivši mož, pigan, na silo vdreti k njej, čeprav živi na svoje. Možakarju se je očitno stožilo po lepih trenutkih z ženo. Police so mu pokazali pot v njegov dom.

Pijanček se je prebulil

Sedem stanovcev iz Ul. XXXI. divizije je sporočilo na police, da pred vhodom leži neznan moški. Ko so prišli možje v modrem, ga ni bilo več. Kaže, da je bila postela pretrda oziroma da je alkoholna omama še prav čas popustila.

Ljubitelj glasne glasbe

Neznan stanovalec iz Ul. 1. avgusta se je pritoževal zaradi glasne glasbe v stanovanju F. Č. Nič čudnega, saj je urni kazalec kazal 0.45. Ljubitelja glasne glasbe bo obravnaval sodnik za prekrške.

Otroški pretep

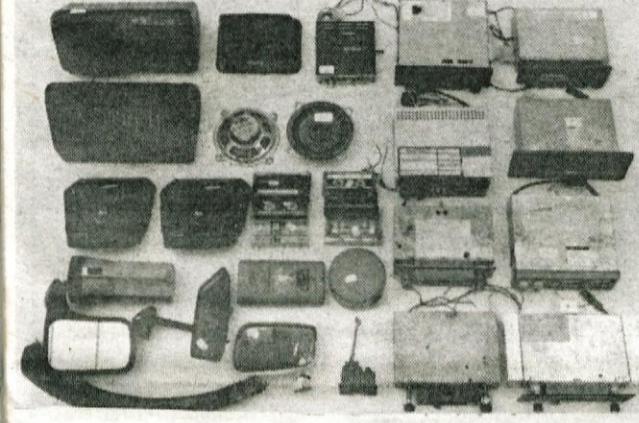
Otroci se radi skregajo in stepajo, čez pet minut pa so spet prijeteji. V primeru s Trga Prešernovih brigad pa očitno ni šlo za navaden otroški spor. Z. K. je poklicala police, ker je sosed pretepel njene sina. Police so zadevo predali Centru za socialno delo.

Nevljudni mopedist

V policijski sobi za streznitev si je lahko izprashal vest mopedist D. D., ki je vozil pigan, ni spoštoval odredb miličnikov in se vrh tega se nedostojno vedel do njih, jim grozil, ko so mu prepovedali nadaljnjo vožnjo.

Tudi po ločitvi ne da miru

D. S. Planine je poklicala police, da bi ugnali njenega bivšega moža L. S., ki je maltretiral in udaril. Grozil je tudi otrokom. Modri angeli so pijanega nasilneža, ki ga poznajo že od prej, pripeljali na postajo milice, ker ni kazalo, da bi hotel odnehati. Zaradi nasilniškega obnašanja bodo proti njemu podali kazensko ovadbo.

NA SONČNI STRANI ALP

Glejte pod noge!

Tako žalostno že kakšna dva meseca izgleda prehod med nebotičnikom in lekarno, ki ga vsakodnevno uporablja veliko ljudi na poti med avtobusno postajo in področjem stanovanjskih blokov severovzhodno od nje. Najbrž se je čez vsevprek položen desek že marsikdo pošteno spotaknil, nedvomno pa si vsi uporabniki prehoda želijo, da bi ta čimprej dobil novo podobo.

Kaj se dogaja, oziroma, zakaj se nič ne dogaja? Že kar dolgo je, odkar se je tu začelo zemljišče ugrezati. Razkopavati so začeli delavci komunale na nalog Domplana, da bi ugotovili, če v zemlji ne pušča odtočna cev za meteorno vodo s strehe lekarne. Hkrati so tudi iskali mesto na toplovodnem omrežju, kjer naj bi uhajala v zemljo tista voda, ki se je že med kurilno sezono pokazala kot primanjkljaj v proizvodnji kurilne postaje za nebotičnik, banko in lekarno. Pri tem so ugotovili, da z odtočno cevjo s strehe ne nič narobe, pač pa, da je toplovodna povezava nebotičnika in lekarne tako dotrajana, da brez popravila ni možno začeti novo kurilno sezono. Izkop so nato zasuli in ga za silo zavarovali, zdaj pa čaka na ponovni poseg.

Zataknilo se je pravzaprav pri formalnostih. Domplan kot vzdrževalec toplovodnega sistema je moral s številnimi uporabniki toplice iz nebotičnikove kurilnice dogovoriti, ali si bodo stroške popravila delili, ali pa bodo določili, čigav je omenjeni krak toplovodnega sistema. Leta 1990 je izvajalec (zasebnik) kljub temu pripravljen načrtovani poseg izvesti pred svojim dopustom avgusta. V lekarni zagotavlja, da bodo dela končana do konca

SOZD KEMJA
HEMIČNA TOVARNA PODNART
 Objavlja na podlagi sklepa DS
JAVNO LICITACIJO
 za odprodajo osnovnih sredstev:
TOVORNI AVTO ZASTAVA 650 AD, letnik 1981, z izkljico ceno 60.000 din
OSEBNI AVTO LADA 1200 S, letnik 1984, z izkljico ceno 17.000 din
 Ogled avtomobilov bo mogoč eno uro pred začetkom licitacije. Na licitaciji lahko sodelujejo vse fizične in pravne osebe, ki pred začetkom licitacije plačajo varščino, in sicer 10 % od izkljicne cene.
 Prometni davek na izlicitirano ceno plača kupec.
 Kupljeno osnovno sredstvo mora kupec plačati in prevzeti takoj.
 Prodajali bomo po načelu »videno-kupljeno«. Kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

MALI OGLAS LAHKO POŠLJETE TUDI PO POŠTI

Izpolnite kupon, ki ga objavljamo in ga pošljite na naslov ČP GLAS, Cesta JLA 16, 64000 KRAJN «mali oglasi». Oglase, ki jih bomo prejeli do srede, bodo objavljeni v petkovi številki, tiste, ki bodo prispeli do petka, pa v torkovem Gorenjskem glasu.

KUPON ZA OBJAVO MALEGA OGLASA

BESEDIL:

 (Prosimo, da pišete s tiskanimi črkami.)
 Naslov v oglašnem oddelku, šifra

 Naslov naročnika malega oglasa:

 NAROČNIK
 GORENJSKEGA GLASA
 DA NE

PODPIS:

lesnina Mi
Moderno interieri
 trgovsko podjetje s pohištvo in stanovanjsko opremo, p.o.
 Ljubljana, Parmova 53
 Komisija za delovna razmerja objavlja za potrebe Prodajnega salona Kranj, Ul. Mirka Vadnova 7 prosto delovno mesto SNAŽILKE
 Pogoji: končana osnovna šola (I. stopnja), od 1 meseca delovnih izkušenj, 2 - mesečno poskusno delo
 Za objavljeno delovno mesto bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
 Kandidat vabimo, da pošljemo svoje ponudbe z opisom do sedanjega dela in dokazil o izpolnjevanju pogojev na naslov: Lesnina Mi Moderni interieri, Poslovni sekretariat, Parmova 53, 61000 Ljubljana, v 8 dneh po objavi.
 O izbiri bomo kandidate obvestili v 8 dneh po sklepu prijstavnega organa.

AZUR
 AZUR - Kamnik d.o.o.
 VRHPOLJE 170
 tel. in fax. (061)832-875

TRGOVINA AZUR KAMNIK VAM V SVOI
 PRODAJALNI V VRHPOLJU 170, (1 km iz Kamnika
 proti Celju) IZ LASTNE PROIZVODNJE NUDI:
KAMINE
 odprete kamine (sistemi voda - zrak)
 kaminske obloge vseh vrst
 vrtne grile in ražne
MARMOR
 okenske police (zunanje in notranje)
 stopnice (izdelava po naročilu)
BETONSKA GALANTERIJA
 velika izbira tlakovcev, talnih plošč, robnikov, ograjnih elementov,
 cvetlična korita, fontane itd.

IZREDNA PONUDBA
 Okenske police iz marmorja - CARRARA
 Italija
 190,00 din tekoči meter
 Izdelamo po naročilu

ORGANIZIRAMO DOSTAVO NA DOM!
 S SVOJIMI MONTAŽNIMI EKIPAMI DOBAVLJAMO IN
 VGRAJUJEMO VSE VRSTE KAMINOV IN VRTHNIH GRILOV.
 Dobro smo založeni tudi z vsem ostalim gradbenim materialom po najugodnejših cenah.
NE POZABITE: PRI AZURJU V KAMNIKU SE DOBI VSE - NO, SKORAJ VSE!
 SE PRIPOROČAMO IN KMALU NASVIDENJE!

v trgovinah Kokre
Nestra
 20 % nižje cene nekaterih letnih oblačil
 od 9. 7. - 28. 7.
 Kokra za dopust

GALANTERIJA
Lara
 KRAJN - PLANINA
 Jaka Platiš 11
POSEBNA UGODNOST DO 25. julija
 Poleg šiviliškega materiala, priloga za šivanje in pletenje vam nudimo:

- volno vseh vrst od 210,00 din dalje
- bombažno prejo vseh vrst od 350,00 din dalje
- otroške majice od 28,00 din dalje
- otroške kratke in bermuda hlače od 35,00 din dalje
- otroške kopalke od 35,00 do 120,00 din
- ženske kopalke od 130,00 do 180,00 din
- moške kopalke od 112,00 do 135,00 din

 Po ugodnih cenah vam nudimo še ženske majice, nogavice vseh vrst, krila in hlačne krile.
 Pri nakupu nad 600,00 din možnost plačila v dveh obrokih: pri nakupu nad 1.000,00 din popust v blagu 30 %.
 Odprtje od 9 - 12 in 15 - 20 ure, sobota od 9 - 13.

Odbor za pripravo občinskega praznika občine Kranj in Agencija PAN **zbirata** za prireditve

KRANJSKA NOČ

ki bo potekala v petek, 27. in soboto, 28. 7. 1990, **izvajalce gostinske in ostale ponudbe**.

Letos bo glavni prireditveni prostor Trg revolucije. Prijave zbiramo do 17. 7. 1990 na naslov:

Agencija PAN

Kranj, d. o. o. Planina 3, 64000 Kranj, tel.: 064/33-171 (48).

Alpska modna industrija
ALMIRA p.o. Radovljica

Odbor za delovna razmerja podjetja Alpska modna industrija ALMIRA p.o. Radovljica objavlja prosto delovno mesto

TEHNOLOG KONFEKCIJE ZA POSLOVNO ENOTO BOHINJ za nedoločen čas

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:
 - višja ali srednja strokovna izobrazba tekstilne smeri - konfekcionar
 - najmanj 3 leta ustreznih delovnih izkušenj.

Od kandidata pričakujemo samostojno in tekoče reševanje tehnologije pri proizvodnji konfekcije.

Plača po dogovoru.

Prijave na objavljeno delovno mesto sprejema kadrovska služba podjetja Almira Radovljica, Jalnova c. 2 v roku 15 dni od dneva objave oglasa.

TOKOS TRŽIČ p. o.

tržiška tovarna kos in srpov - tržič

Delavski svet Tokos Tržič objavlja prosta dela in naloge
VODENJE FINANČNO-RAČUNSKEGA SEKTORJA

POGOJI: visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri in 3 oz. 5 let ustreznih delovnih izkušenj uspešno vodenje in organiziranje dela.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Komisija za delovna razmerja Tokos Tržič objavlja prosta dela in naloge v

RAZVOJNEM SEKTORJU (razvijanje novih izdelkov in teh-nologij, konstruiranje izdelkov, orodij, naprav)

Sprejeli bomo 1 delavca z visoko ali višjo strojno usmeritvi-jo ter 3 leti oz. 2 letoma ustreznih delovnih izkušenj.

Poskusno delo 3 mesece.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljeno v 8 dneh po razpisu na naslov: Tokos Tržič, Can-karjeva 9, 64290 Tržič

Želite postati voznik?

Dober voznik?
 Postali boste v dveh mesecih.

Vpisujemo v poletno šolo za voznike.

Dopoldanski ali večerni pokuk:

- prve pomoči z izpitom (cena 350,00 din)
 - cestno-prometnih predpisov (cena 200,00 din)
- opravljamo pouč praktične vožnje kandidatov kategorij: A (cena ure vožnje 150,00 din, z lastnim vozilom 115,00 din)

B (cena ure vožnje 125,00 din, posebna ponudba, paket 10 ur samo po 120,00 din - velja le julija)

z vožnjo pričnete takoj, poučevali vas bodo priazni inštruktorji.

SAMO PRI NAS: Vsi, ki vozniški izpit imate, znanje pa vam je ušlo, osvežite ga na naših vozilih za le 110,00 din na uro vožnje.

PRI NAS POSTANEȚE VOZNIK Z VELIKO ZAČETNICO!!!

CEKIN

Candy Servis

pralni stroji
 Originalni rezervni deli na zalogi.
 Delo opravimo pri vas na domu. Se priporočam.

RAJKO KNIFIC
 Tončka Dežmana 4
 tel.: (064) 38 540
 64 000 KRAJN

Agromehanika
 Kranj, Hrastje 52 a
 tel.: 34-034, 34-033, 36-033

**NAJUGODNEJŠE - NAJNIŽJE
 CENE ZA TRAKTORJE TOMO
 VINKOVIČ TIP 821
 ZNIŽANJE DO 15. 7. 1990 (KOLIČINE OMEJENE)**

KMETOVALCI:

- PO UGODNIH CENAH NUDIMO LASTNO ŠKROPLILNO TEHNIKO: VSE VRSTE ŠKROPLILNIC IN ATOMIZERJEV
- MOŽEN NAKUP VSEH REZERVNIH DELOV ZA PROGRAM TOMO VINKOVIČ, IMT BEOGRAD IN LASTNEGA PROGRAMA ŠKROPLNE TEHNIKE

ODPRTO VSAK DAN od 7. - 17. ure
 ob SOBOTAH od 8. - 12. ure
 tel. 064/43-035
 064/36-033

MALI OGLASI

27-960

Cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodam barvni TV Gorenje. Ogled od 16. do 17. ure. 21-665 10215

Prodam žitni KOMBAJN Matsey Ferguson, širine 2.5 m. 45-390 10296

Prodam nov BETONSKI MEŠALEC Lifan. 44-559 10303

Prodam skoraj nov črno-bel TV Gorenje na daljinsko upravljanje. Ogled popoldan. Ravnik, Boh. Bela 140 10313

Barvni TV Gorenje Kerting, ugoden prodam. 27-715 10321

Prodam nov kombiniran MIZARSKI STROJ, 4 operacije, šir. skobljenja 30 cm. 75-991 10333

Po ugodni ceni prodam barvni TV Gorenje, brezhiben, starejši. 622-153 10335

Ugodno prodam CIRKULAR. Meden, Golnik 7/a 10357

GRADBENI MATERIAL

Zelo ugodno prodam litoželezno PEČ za centralno kurjavo, 4 sončne KOLEKTORJE IMP., suhe hravstove PLOHE, 60 kvad. m. furnirane lužene OBLOGE, 10 furniranih vratnih KRILIP in 10 kub. m. STIROPORA, deb. 4 cm. 25-751 10308

Ugodno prodam dva RADIATORJA, dim. 90 x 120 cm. 67-338 10316

Prodam smrekove OBLOGE. 64-255 10352

Ugodno prodam rjave KERAMIČNE PLOŠČICE, kvadratna oblika, primerne tudi za balkon in želesno PEČ. Ogled popoldne, od 9. do 12. ure. Ferbar, Benedikova 16, Kranj - Stražišče 10368

Prodam rabljeno strešno OPEKO špičak, 1.200 kosov. Mavčiče 48/a, 40-174 10373

KUPIM

Kupim POMIVALNO MIZO z dvema koritoma in odcejalnikom. 74-400 10370

Kupim suhe smrekove PLOHE, deb. od 5 do 10 cm. Babič, Bistrica 7, Duplje, 70-007 10384

LOKALI

Oddam opremljen BOUTIQUE z blagom, v bližini Bleda. Šifra: 10.000 DEM 10351

OBVESTILA

TV - VIDEO - HI FI SERVIS hitro in kvalitetno! Inforamcije na 39-886. SE PRIPOROČAMO! 9092

ELEKTRO SERVIS - popravilo manih gospodinjskih aparativ in električnega ročnega orodja, napeljevanje nove elektroinstalacije ali obnovim staro. Huje 19, Kranj, 37-427 9668

VODOVOD NA HIŠI (novo ali popravila) vam izdelam solidno in kvalitetno. 28-427 9769

Vsi osamljeni pozor! AFRODITA - ženitna posredovalnica v Kranju vabi! Vsaj četrtek, od 15. do 18. ure in v soboto, od 9. do 12. ure ali 34-581, ko so uradne ure. 9998

Hitro vam PREBELIM stanovanje po solidni ceni. Pokličite na 74-352 10383

OSTALO

Izredno ugodno prodam kombiniran otroški VOZIČEK in otroško ZIBELKO. Cena 2.000,00 din. Marošič, Begunjska 1, Kranj 10116

Centralno OZVOČENJE in KITARO Fender Jaguar, ugodno prodam ali zamenjam za gradbeni material. 74-563 10126

Prodam GUMI VOZ. Zupančič, Boh. Bela 91 10200

Ugodno prodam 200 kosov PLATOJEV in nekaj GAJBIC za sadje. Pintar, Vešter 16, Škofja Loka 10305

Prodam ŠOTOR in kupim POGRAD. 42-661 10312

Kamp PRIKOLICO Adria 380, garažirana, zelo dobro ohranjena, prodam. Novak, Gorenjska c. 39, Radovljica 10325

Prodam malo rabljen globok italijanski VOZIČEK. 622-167 10328

Lepo ohranjen otroški športni VOZIČEK z dežnikom, prodam. 38-338 10331

Prodajalna "Simy" Kranj, Gorenjskega odr. 14, imamo zaradi velikega povpraševanja, zopet na zalogi LEŽALNIKE, težke 2,2 kg. v torbicah. Cena 250,00 din. 10332

MOTOR za čoln, Tomos, 4 KM, ugoden prodam. Pavel Jazbec, Sebenje 56, Tržič, 58-351 10364

Prodajam JADRNIKO Elan 375. Zone Staré, Zg. Bitnje 186, Žabnica 10390

POSESTI

Medetažno dvostanovanjsko HIŠO - Prihodi nad Jesenicami, z 900 kvad. m. vrta, centralna kurjava, telefon, ugoden prodamo. Šifra: ŽIVITE Z NARAVO 10319

V Zasipu pri Bledu prodam komunalno urejeno PARCELO, vel. 560 kvad. m. Cena 40.000 DEM. 77-177 10345

V najem oddam manjše POSESTVO. Mlaka 1, Begunje 10377

Prodam visokoprilitično, enostanovanjsko HIŠO z vinogradom, v skupni površini 53 arov, v Dolenjem Leskovcu pri Breštanici. Voda je v hiši. Cena 85.000 DEM. 57-953 10382

RAZNO PRODAM

GORSKO KOLO Peugeot, novo, shimanjo STI, 50 cm, prodam. 064/622-833 9950

Prodam sprednji ODBIJAČ za Peugeot 205 ter barvna EKRANA, malo rabljena, tip ekran A 66 - 140 X Valvo. Naslov v oglasnem oddelku. 10344

Poceni prodam REGAL za dnevno sobo, ANTENE, OJAČEVALCE, DROG - kompletno, za programe Zagreb, Koper, I. in II. Ljubljana ter I. in II. Avstrija. Kavčič, Gradnikova 119, Radovljica 10360

GORSKO KOLO IRIDE, novo, shimanjo oprema, 54 cm, prodam. 064/631-162 9982

Prodam 1 kub. m. ŠPIROVCEV in BANKINE, kombiniran ŠTEDILNIK in električni RADIATOR. Gasilska 24/b, Šenčur 10386

Prodam cca. 1500 kosov rabljene STREŠNE OPEKE in 460 I KURILNEGA OLJA. 21-201

Ugodno prodam SEDEŽNO garnituro in LOVSKO PUŠKO CZ 7x64 s strelnim daljnogledom suhi montaža. 37-330 10040

Prodam hrastove PLOHE in KRAVO po izbiri, s teletom ali brez. Pošavec 65, Podnart 10388

STAN. OPREMA

Raztegljiv TROSED s kovinskim mehanizmom (Latoflex), dim. 150 x 195 cm, prodam za 700 DEM v dinarski protivrednosti. 66-877

Prodam POHIŠTVO za dnevno sobo z raztegljivim KAVČEM in FOTELJEM. 24-019 10324

Ugodno prodam ohranjeno SPALNICO in kuhiško OPREMO s hladilnikom. 73-641 10380

STANOVANJA

Mlad par vzame v najem STANOVANJE v Radovljici. Odlična plačnikal. 061/59-036 10297

Zamenjam 2-sobno pritično STANOVANJE s centralnim ogrevanjem, na Jesenicah, za večje. 84-388 10317

Kupim 2- ali 3-sobno STANOVANJE v Kranju, do 75.000 DEM ali najamem STANOVANJE za kratek čas. Šifra: KRATEK OPIS 10323

Mlađa družina najame STANOVANJE proti predplačili. Šifra: DRUŽINA 10337

V najem vzamemo dve 1-sobni STANOVANJI. Šifra: BIRO 10340

Vzamem dekle na STANOVANJE. Emil Stern, Pot na Jošta 24, Kranj

Mlađa mamicu najme STANOVANJE ali SOBO. Šifra: OKOLICA RADOVLJICA 10372

Moški dobi SOBO s kuhišno in kopalnico. 37-950 10375

SOBO ali STANOVANJE najame bodoča mamica. Plača vsako ceeno. 37-950 10385

VOZILA

Prodam FIAT Argenta, letnik 1983. Cena ugodna. Godešič 19, Škofja Loka, 633-898 10184

Prodam FIAT 126, letnik 1978, celega ali po delih. 22-558 10299

Prodam Z 750, letnik 1984, registrirana do maja 1991. Kovor 115, Tržič, 57-801 10301

Prodam JUGO 45, letnik novembra 1985. Cena 4.700 DEM. Možina, Zg. Bitnje 181, Žabnica 10304

Lepo ohranjen Z 750 SC, letnik 1984, prodam za 2.800 DEM. 25-991 10304

Z 750 LE, 34.000 km, prodam. Jože Volčič, Gor. vas - Reteče 52, Škofja Loka 10306

APN 7 in MOPED, izdelan za ameriško tržišče, oba malo rabljena, prodam. 633-112 10307

Ugodno prodam Z 101, letnik 1974, registrirana do decembra 1990. Matjaž Šifrar, Gorenja vas 20 10309

Prodam R 5, star pol leta. 28-761 10310

Prodam Z 750, letnik 1980, malo karambolirano, registrirana do septembra 1990. Ivan Špolad, S. Černeta 14, Kr. gora 10311

Prodam OPEL KADETT coupe, starejši letnik, dobro ohranjen, registriran do aprila 1991. 81-231, 32-57, dopoldan 10314

Prodam Z 101 SC, letnik 1979, registrirana do oktobra 1990. Cena 2.200 DEM. 83-701, od 15. do 18. ure 10315

Prodam PLATIŠČI z gumami za Avtomatik. 74-709 10320

Prodam ŠKODA 120 LS, letnik 1980. 68-406 10327

MOSKVIČ 1500, z rezervnimi deli, neregistriran, prodam po ugodni ceni. Dušan Miroč, Ljubljanska 28, Bled 10329

Z 750, odlično ohranjena, prodam. Jože Šušteršič, Mavčiče 20 10334

Prodam Z 750, letnik 1981. Zg. Besnica 68 10336

Prodam MERCEDES 11-13, keson 26. letnik 1976. 633-113 10339

Prodam Z 750, letnik 1977. Cena po dogovoru. 27-129 10342

Prodam R 4, letnik 1988. 24-435 10346

JUGO 45 A, letnik 1987, prodam. Pšata 15, Cerknje, 42-820 10349

Prodam avstrijsko otroško dirkalno KOLO na 10 prestav, skoraj nerabljeno, kot novo. Sp. Brnici 81, Cerknje, 42-053 10353

Prodam Z 128 Skala 55, letnik maj 1989, registrirana do maja 1991 in dirkalno KOLO na 10 prestav. 26-702 10355

Prodam APN 6 S, letnik 1988 ter ČELADO Nolan 32, enake starosti. Vse je zelo dobro ohranjeno. Ogled popoldan, od 15. do 18. ure. Primož Majcen, Prešernova 9, Bled 10356

Z 128, letnik 1987, odlično ohranje, prodam. Poljče 39, Begunje, 73-777 10358

Prodam GOLF JGL diesel, letnik 1985, prevoženih 61.000 km. 66-490 10359

Prodam FIAT 128, letnik 1973, prva registracija 1982, registrirana do julija 1991. 48-548, popoldan 10361

Prodam APN 6, star eno leto ali zamenjam. Predoslje 116, Kranj 10362

Prodam Z 128, letnik 1987. Čirče 2, Kranj (Dušan) 10363

Prodam tovorno PRIKOLICO za sestri avto. 80-705 10371

JUGO 101 Skala 55, letnik januar 1990, prevoženih 8.000 km, prodam. Marko Meglič, Grafovše 11, Tržič, 51-446 10374

Z 750, registrirana celo leto, rahlo karambolirana, vozna, ugodno prodam. 66-105 10378

Prodam FORD Escort, letnik 1982 in BRAKO PRIKOLICO. 70-305 10379

Prodam karambolirano Z 101. Ogled popoldne. Rupa 40, Kranj, 21-018 10381

Zaradi bolezni prodam TOVORNI AVTO Mercedes 11-13, dobro ohranjen. Felicijan, Ljubno 121, Podhart 10387

Prodam DIANO, letnik 1978, registrirana do februarja 1991. Šparovec

Dekorativni prt - Slovenija

V četrtek, 5. julija 1990, je bila v prostorih Vinoteke hotela Creina v Kranju predstavitev novega Slovenskega spominka - »Dekorativni prt Slovenija«. Predstavitev je s strokovnim menjem izvedel prof. dr. Janez Bogataj.

Na področju turistične spominske ponudbe so Biro Gorenjske turistične zvezze, akademski slikar Vinko Tušek, zasnova Dukič jur. Božo - PVC design d.o.o. Kranj in Tekstilindus iz Kranja pripravili zanimivo novost - »Dekorativni prt Slovenija«. S tem se odpira novo področje pri ponudbi spominkov.

Slikar Vinko Tušek je naslikal ploskovno figuralni slovenski kolaž in mu določil barvne odtenke. Površino prta zapolnjuje likovno nizanje kulturnih, krajinskih, zgodovinskih, gospodarskih, naravnih in drugih značilnosti ter posebnosti, ki ustvarjajo pojavnost današnjega Slovenije.

Središče prta predstavlja stiliziran zemljevid Slovenije, v katerega so vnesene izbrane značilnosti (Planica, Lipica, Vojvodski prestol, Vaška situla...). Na obrobju prta pa si v zaporedju sledijo številni Slovenski kraji in krajevne znamenitosti (Kranj, Vrba, Bled, Bohinj, Trenta, Dobrova, Piran in tako vse do Maribora in Ptuja).

Pri tem najdemo tudi nekatere osebnosti iz naše literarne zgodovine in primere naše naravne in kulturne dediščine. Skratka, kot pravi prof. dr. Bogataj, prt odraža kulturno in sicerjno oblikovanost slovenskega kulturnega prostora. Slikar pri tem ni izbiral samo atrakcij, ampak gre tudi za odkrivanje kulture v naravnih vskdanjosti. Prt torej odkriva raznolikost slovenskega prostora (alpska, panonska, mediteranska kultura) in zdi se, da bi bilo v prihodnjih dodelavah prta še graditi prav na teh sestavinah.

Seveda niso omenjeni prav vsi kraji, tudi ne vse manjše znamenitosti, v tem pa je bistvo, da se bodo ljudje začeli zavedati celovite pojavnosti slovenskega prostora. Verjetno bi bilo moč izdelati že kar nekakšne tematske prte za posamezna kulturna področja (kulinarika). To pa je že naloga za prihodnost.

Zdi se, da pri tem izdelku ne gre le za spomin, ampak predvsem za izdelek, ki ga lahko dovolj široko razumemo in sprejmemmo z vidika njegove funkcionalnosti. Kot poudarja dr. Bogataj, bi lahko našli še številne druge funkcionske izpeljave in izvedbene rešitve. Prt je na voljo v treh barvnih odtenkih - modrem, zelenem in rjavem.

Naprodaj je od tega dne daje, kupite pa ga lahko v vseh

Novo vodstvo

Radovljica, 9. julija - Dobre predhodne priprave so očitno prideljale do kvalitetnega rezultata pri volitvah novega vodstva ZSMS - liberalne stranke Radovljica, vsaj tako ocenjujejo posamezniki iz razširjenega prejšnjega predsedstva. Nenavadno način volitev je povzročil, da je od članov prišlo 141 izpolnjenih glasovalnih lističev. Končni rezultat je pokazal: novi predsednik je postal Jože Dežman (kustos Gorenjskega muzeja), podpredsednik Dušan Jovič in sekretar Andrej Kokot (diplomirani novinar). Po novem organizacija nima več nobenega profesionalnega funkcionarja, na svojem plačilnem spisku pa bo obdržala tajnika in dosedanje prostore, izvedeli pa smo, da se dosedanji profesionalni sekretar Rafael Podlogar vrača nazaj v "staro" službo v Žito. ● V. B.

Maja Česnik
Foto: G. Šinik

KO POTREBE, ŽELJE IN PONUDBA POSTANEJO ENO.

Vsa vaša dosedanja poizvedovanja in izračuni o cenejših nakupih gradbenega materiala, vsi dobronamerni nasveti priateljev in znancev so naenkrat odveč.

MERKUR Kranj vam je pripravil v svojih prodajalnah z gradbenim materialom izjemne cene za sedem vrst proizvodov. Primerjajte jih s cenami v vaših zapiskih.

ODLOČITEV BO LAHKA!

- cement Anhovo (vreča)
- apno (vreča)
- stiropor Srbac (m³)
- armaturne mreže (kg)
- kombi plošče 5 cm Srbac (m²)
- opeka BH 6 Ormož (kos)
- siporex (m³)

maloprodajne cene v din	
50,70	
36,55	
865,00	
10,70	
88,10	
7,30	
1103,65	

Vse dodatne informacije dobite v prodajalnah z gradbenim materialom MERKUR Kranj.

Novi kulturni kotiček na Bledu

Odprli so knjigarno in papirnico Državne založbe Slovenija

Bled, 5. julija — Direktor Državne založbe Slovenija Uroš Istenič je na današnji otvoritvi poudaril predvsem kulturni pomen knjigarno in papirnice, ki bo obenem tudi galerija.

Bivši prostori knjigarno DZS na Bledu so bili v stanovanjski hiši nasproti avtobusne postaje, torej skrajno neprimereni. Denarja, da bi se selili trgovski center, niso imeli in tako so se delavci trgovske dejavnosti skupaj z DZS trudili najti druge ustreerne prostore. Rešitev so našli šele, ko se je prodajalna tovarne Peko, ki je bila v sedanjih prostorih knjigarno, selila v trgovski center. »Veliko razumevanja pa je pokazal Grand hotel Toplice, ki je last-

nik sedanjih prostorov,« je po vedal Andrej Korošec, direktor trgovske dejavnosti.

V novi knjigarni se bodo trudili domačemu in tujemu gostu ponuditi čimveč domačih in tujih knjig (domače prevedene v tujje jezike) in voditi kulturno galerijsko dejavnost, ki bo po pestrla dogajanje na Bledu. Sodelovati nameravajo z gojenjskimi slikarji in kiparji. S knjigarno DZS v Radovljici, kjer je do sedaj potekalo glavno kulturno dogajanje v radovljški občini, si bodo program razdelili. Na otvoritvi je bila že predstavljena prva knjiga »Rože na Slovenskem«, avtorja Luka Pintarja, zdravnika, pediatra in ljubljanskog otroških kliniki.

T. G.

O svetovnem kongresu

Radovljica, 6. julija - Pobuda, ki je še pred volitvami nastala v vrstah radovljške ZSMS - liberalne stranke, da se organizira poseben nadstrankarski debatni klub, že kaže prve sadove. Klub imenovan »Ni nam vseeno« je namreč pretekel petek v večernih urah pripravil svoje prvo srečanje na gradu Kamen, ki se ga je udeležilo okrog štirideset obiskovalcev. Tema pogovora je bila zaznamovana v kar največji širini, tematika je bila namreč obrnjena v slovenski svetovni kongres.

V mislih, ki so jih navzoči razpredali vse tja do polnoči, je bilo govora o vsej širini začete akcije, obiskovalci pa so imeli ob voditelju, Jožetu Dežmanu, kaj kompetentnega sogovornika, kajti glavne misli večera je razpredal prvi človek iniciativnega odbora za organizacijo slovenskega svetovnega kongresa, Vlado Habjan. Omenimo ob tem še, da je bila prireditev, ki bo svoje naslednike doživel takoj po letnih dopustih, zaokrožena tudi kulturno, saj sta se obiskovalcem z grafikami oziroma glasbo predstavila tudi Črt Frelih in Andrej Kokot, ustanovljen pa je bil na ravni občine Radovljica tudi poseben podobor (Alenka Bole Vrabc, Jože Dežman in Zvone Prezelj), ki se bo po besedah Rafaela Podlogarja neposredno povezoval v pripravo slovenskega svetovnega kongresa. ● V. B.

Slovenski železarji in čisto okolje

Razstava Slovenskih železarjev z naslovom Slovenski železarji in čisto okolje, ki je bila predstavljena tudi na mednarodni razstavi »Tekhnika za okolje« na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, se seli v vsa tri železarska mesta.

Jesenice, 7. julija - Jesenška železarna v okviru Slovenskih železarjev na mednarodni razstavi sodeluje že od leta 1982. Namen sodelovanja je predvsem v tem, da javnosti pokažejo svoja prizadevanja za varstvo okolja in dobljene rezultate. V slovenski javnosti je dolga leta prevladovalo mnenje, da Železarna premalo storii za izboljšanje stanja. Ker pa z načrtimi vlaganja rešujejo to problematiko in so dosegli že lepe rezultate, poskušajo na ta način to javnosti tudi predstaviti. Na razstavi, ki so jo odprli včeraj v jesenškem Doliku, je mogoče videti fotografije primerjave med staro in novo tehnologijo, gibanje porab različnih vrst energije v Sloveniji in železarnah, pri čemer je pomembno, da so železarji porabo energije zmanjšali za tretjino. Diagrami prikazujejo primerjavo onesnaženosti mest po koncentraciji SO₂ v kurilnih sezoni, kjer je Ljubljana še vedno na 3. do 8. mestu, Jesenice pa so se iz sezone 1984/85, ko so bile na 16. mestu, v pretekli sezoni padle na 20. mesto. Nadalje so prikazani diagrami emisij prahu v železarskih mestih in predstavitev odpadevalnih sistemov v železarnah. Predstavljena je tudi raziskovalna naloga »Vpliv modernizacije jesenške jeklarne na ekološke razmere v jesenški dolini«, ki jo izvaja Metalurški inštitut. Govornik na otvoritvi je bil mag. Janez Jamar, ki je izpostavil trenutno najbolj pereče težave jesenške Železarne. To so problemi odpadnih imulzij, oljnih gošč in neutralizacij. Za rešitev teh problemov so že izdelani projekti; pri Ljubljanski banki pa je vložena prošnja za kredit mednarodne banke za reševanje ekoloških problemov in energije.

T. G.

TRGOVINA "DISKONT" KRIŽ, AMALIJA MAROLT

VSAKODNEVNO VAM NUDIMO:

- ŠPECERIJSKO BLAGO
- DELIKATESNE IZDELKE
- BREZALKOHOLNE PIJAČE
- ALKOHOLNE PIJAČE

VSE PO DISKONTNIH, KONKURENČNIH CENAH!

- VREČA SLADKORJA - 50 kg SAMO 450 DIN
- NOVOST: DOSTAVA NA DOM!

15. 7. 1990 VALČEK MATINEJA

NASTOPA ansambel LIPA od 9. - 14. ure

DRUŽABNE IGRE

GOSTINSKE USLUGE NUDI GOSTILNA TINEC (LEBEN JOŽE)

SPECIALITETA: LOVSKI GOLAŽ

TRGOVINA "DISKONT" VAS BO PRESENETILA Z IZREDNO

UGODNIMI POPUSTI!

PRISRČNO VALBJENI

- ODPRTO VSAK DAN OD 8. DO 20. URE
SOBOTA OD 8. DO 16. URE
NEDELJA OD 8. DO 12. URE